

T. C.

ORDU ÜNİVERSİTESİ

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**ORDU İLİNDE 2020-2022 YILLARI ARASINDA
SU ÜRÜNLERİ DENETİM VE İHLALLERİNİN
İNCELENMESİ**

BURAK HACİİSLAMOĞLU

YÜKSEK LİSANS TEZİ

BALIKÇILIK TEKNOLOJİ MÜHENDİSLİĞİ

ORDU 2024

TEZ BİLDİRİMİ

Tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında; kullanılan intihal tespit programının sonuçlarına göre bu tezin yazılmasında bilimsel ahlâk kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, tezin içerdiği yenilik ve sonuçların başka bir yerden alınmadığını, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitedeki başka bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim.

BURAK HACİİSLAMOĞLU

Not: Bu tezde kullanılan özgün ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunundaki hükümlere tabidir.

ÖZET

ORDU İLİNDE 2020-2022 YILLARI ARASINDA SU ÜRÜNLERİ DENETİM VE İHLALLERİNİN İNCELENMESİ

BURAK HACİSLAMOĞLU

ORDU ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

BALIKÇILIK TEKNOLOJİSİ MÜHENDİSLİĞİ ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ, 46 SAYFA

(TEZ DANIŞMANI: Prof. Dr. Naciye ERDOĞAN SAĞLAM)

Bu araştırmada, 2020-2022 yılları arasında Ordu İl Tarım ve Orman Müdürlüğünün Ordu il sınırları içerisinde gerçekleştirmiş olduğu su ürünleri kontrol ve denetim verileri değerlendirilerek tespit edilen su ürünleri ihlalleri incelenmiştir. Ordu ilinde 2020-2022 yılları arasında toplam 3964 denetim yapılmış ve 192 adet idari para cezası kararı uygulanmıştır. Ordu iline bağlı ilçelerde en fazla denetim gerçekleştirilen ilçenin 1093 denetim ile Altınordu ilçesi, en az denetimin gerçekleştiği ilçenin ise 5 denetim ile Ulubey ilçesi olduğu görülmüştür. En fazla ihlal Altınordu ilçesinde (80) görülürken, en az ihlal Gülyalı ilçesinde (3) yapılmıştır. Akkuş, Aybastı, Korgan, Mesudiye ve Ulubey ilçelerinde ise hiç ihlal tespit edilmemiştir. İhlalin türüne bakıldığında en fazla “amatör avcılığa aykırılık” tan (79), en az ise “avcılık ve yetiştiriciliğe ilişkin izleme ve takip sistemleri” ne (1) ilişkin idari para cezası kararı uygulandığı görülmüştür. En fazla idari para cezası miktarının “yasak yolla elde edilen su ürünlerinin imalatta kullanılması, ihracı, satışı, depolanması” kuralına aykırılıktan (173.048 ₺), en az idari para cezası miktarının ise “bilgi ve belge vermemek” kural ihlalinde (3563₺) olduğu tespit edilmiştir. El konulan su ürünlerine bakıldığında en fazla istavrit balığına (7086 kg), en az ise palamut balığına (2 kg) el konulduğu görülmüştür. El konulan su ürünleri av araçları incelendiğinde 166 adet uzatma ağına (16.600 m) el konulduğu görülmektedir. Ordu ilinde en fazla ihlal türünün “amatör avcılığa aykırılık” olduğu görüldüğünden bu ihlalin engellenmesi adına denetimlerin sıklaştırılmasının yanı sıra, 2024 yılında yayımlanacak yeni tebliğde konu ile ilgili yasal düzenlemelerin yapılmasının ve ticari amaçlı avcılık yapmak isteyen amatör balıkçılara gerekli teşvik ve ruhsatlandırma işlemlerinde bakanlık tarafından gereken adımların atılmasının faydalı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Avcılık denetimi, İdari para cezası, Ordu, Su ürünleri, Su ürünleri ihlali.

ABSTRACT

ASSESSMENT OF FISHERIES INSPECTIONS AND VIOLATIONS IN ORDU PROVINCE BETWEEN 2020-2022

BURAK HACIİSLAMOĞLU

ORDU UNIVERSITY INSTITUTE OF NATURAL AND APPLIED
SCIENCES

FISHERIES TECHNOLOGY ENGINEERING

MASTER THESIS, 46 PAGES

(SUPERVISOR: Prof. Dr. Naciye ERDOĞAN SAĞLAM)

In this research, the aquatic products violations detected by examining the aquaculture control and inspection data carried out by the Ordu Provincial Directorate of Agriculture and Forestry within the borders of Ordu province between 2020 and 2022 were examined. A total of 3964 inspections were carried out in Ordu province between 2020-2022 and 192 administrative fines were imposed. It was observed that the district with the most inspections in the districts of Ordu province was Altınordu district with 1093 inspections, and the district with the least inspections was Ulubey district with 5 inspections. While the most violations were seen in Altınordu district (80), the fewest violations were seen in Gülyalı district (3). No violations were detected in Akkuş, Aybastı, Korgan, Mesudiye and Ulubey districts. When we look at the type of violation, it is seen that the most administrative fine decisions are for "violation of amateur fishing" (79) and the least for "monitoring and tracking systems related to fishing and breeding" (1). It was observed that the highest amount of administrative fine was for violating the rule of "Use of illegally obtained seafood in manufacturing, export, sale and storage" (173,048 ₺), and the least amount of administrative fine was for violation of the rule of "Not providing information and documents" (3563 ₺). When we look at the seized fishery products, it is seen that the most confiscated horse mackerel fish (7086 kg) and the least bonito fish (2 kg) were confiscated. When the seized aquaculture fishing gear is examined, it is seen that 166 gill nets (16,600 m) were seized. Since it is seen that the most common type of violation in Ordu province is "violation of amateur fishing", inspections should be increased in order to prevent this violation. In addition, it would be useful to make legal regulations on the subject in the new law to be published in 2024 and to take the necessary steps for the ministry to encourage and license amateur fishermen who want to fish for commercial purposes.

Keywords: Administrative fine, Aquaculture, Aquaculture violation, Fishing control, Ordu.

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans eğitimimde yardımlarını esirgemeyen başta danışman hocam Sayın Prof. Dr. Naciye ERDOĞAN SAĞLAM'a, tez yazım aşaması ve veri analizlerinde bilgi ve deneyimlerini paylaşan hocam Sayın Dr. Öğr. Üyesi Cemil SAĞLAM'a, Ordu İl Tarım ve Orman Müdürlüğüne bağlı çalışan arkadaşlarıma, yüksek lisans tez aşamasında desteklerini esirgemeyen Sevgili eşim Elif HACIİSLAMOĞLU'na ve bu günlere gelmemde büyük emeği olan aileme en içten teşekkürlerimi sunuyorum.

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
TEZ BİLDİRİMİ	I
ÖZET	II
ABSTRACT	III
TEŞEKKÜR	IV
İÇİNDEKİLER	V
ŞEKİL LİSTESİ	VII
ÇİZELGE LİSTESİ	VIII
1. GİRİŞ	1
1.1 Dünyada Su Ürünleri.....	4
1.2 Türkiye’de Su Ürünleri.....	5
1.3 Ordu İlinin Genel Özellikleri.....	7
1.4 Ordu İlinde Su Ürünleri.....	8
1.5 Araştırma Bölgesinde Mevcut Su Ürünleri Yasakları.....	11
1.5.1 Hamsi ve İstavrit Avcılığı ile İlgili Düzenlemeler.....	14
1.5.2 Palamut ve Torik Avcılığı ile İlgili Düzenlemeler.....	15
1.5.3 Kalkan Avcılığı ile İlgili Düzenlemeler.....	15
1.5.4 Deniz Salyangozu Avcılığı ile İlgili Düzenlemeler.....	15
1.6 Su Ürünleri Koruma ve Kontrolde Sorumlu Kurum ve Kuruluşlar.....	17
1.7 Denetim Alanları.....	17
1.8 El Konulan Av Araçları.....	18
1.9 El Konulan Su Ürünleri.....	19
2. ÖNCEKİ ÇALIŞMALAR	22
3. MATERYAL ve YÖNTEM	25
3.1 Materyal.....	25
3.1.1 Araştırma Sahası.....	25
3.2 Yöntem.....	26
4. ARAŞTIRMA BULGULARI	27
4.1 İlçelerin 2020-2022 Yılları Arasındaki Denetim ve İhlal Sayıları.....	27
4.1.1 Ordu İlinin İlçelerine Göre 2020 Yılına Ait Denetim ve İhlal Sayılarının Dağılımı.....	27
4.1.2 Ordu İlinin İlçelerine Göre 2021 Yılı Denetim ve İhlal Sayılarının Dağılımı..	28
4.1.3 Ordu İlinin İlçelerine Göre 2022 Yılı Denetim ve İhlal Sayılarının Dağılımı..	28
4.1.4 Ordu İli’nin İlçelerine Göre 2020-2022 Yılı Denetim ve İhlal Sayılarının Dağılımı.....	29
4.2 Ordu İlinde 2020-2022 Yılları Arasında Yapılan Denetim Sayıları ve Sahaları .	30
4.2.1 Ordu İlinde 2020 Yılında Yapılan Denetim Sayıları ve Sahaları.....	30
4.2.2 Ordu İli’nde 2021 Yılında Yapılan Denetim Sayıları ve Sahaları.....	31
4.2.3 Ordu İlinde 2022 Yılında Yapılan Denetim Sayıları ve Sahaları.....	32
4.2.4 2020-2022 Yılları Arasındaki Denetim Sayıları ve Alanlarının İncelenmesi...	32
4.3 Ordu İlinde 2020-2022 Yılları Arasındaki Su Ürünleri İhlallerinin İncelenmesi	34
4.4 Ordu İlinde 2020-2022 Yılları Arasındaki Su Ürünleri İdari Para Cezalarının İncelenmesi.....	36
4.5 Ordu İlinde 2020-2022 Yılları Arasındaki El Konulan Su Ürünleri Av Araçlarının İncelenmesi.....	37

4.6 Ordu İlinde 2020-2022 Yılları Arasında El Konulan Su Ürünleri Türleri ve Miktarları.....	37
5. TARTIŞMA ve SONUÇ	38
6. KAYNAKLAR	44
ÖZGEÇMİŞ	46

ŞEKİL LİSTESİ

Sayfa

Şekil 1.1 Ordu İli İşaretli Türkiye Haritası.....	8
Şekil 1.2 Ordu İlinde Avlanmanın Yasak Olduğu Yerler.....	12
Şekil 1.3 Ordu İli Trole Kapalı Alanlar	12
Şekil 3.1 Ordu İl Haritası	25
Şekil 3.2 İl Tarım ve Orman Müdürlüğü Tarafından Gerçekleştirilen Su Ürünleri Kontrol ve Denetimleri.....	26
Şekil 4.1 2020-2022 Ordu İlçeleri Denetim Oranları	29
Şekil 4.2 2020-2022 Ordu İlçeleri İhlal Oranları.....	30
Şekil 4.3 Ordu İli 2020-2022 Yılları Arasındaki Denetim Sayıları.....	32
Şekil 4.4 Ordu ilinde 2020-2022 Yılları Arasında Gerçekleşen Denetim Alanlarının Dağılımları	33
Şekil 4.5 Ordu ilinde 2020-2022 Yılları Arasındaki Su Ürünleri İhlal Sayıları	34
Şekil 4.6 Ordu İlinde 2020-2022 Yılları Arasındaki Su Ürünleri İdari Para Cezaları	36

ÇİZELGE LİSTESİ

Sayfa

Çizelge 1.1	Dünyada Su Ürünleri Üretim Miktarları.....	4
Çizelge 1.2	Türkiye de Su Ürünleri Üretim Miktarları.....	6
Çizelge 1.3	Ordu İlindeki İç Su Yetiştiricilik Tesisleri	8
Çizelge 1.4	Ordu İlindeki Denizlerdeki Yetiştiricilik Tesisleri	9
Çizelge 1.5	Ordu İlindeki Ruhsatlı Balıkçı Gemileri.....	9
Çizelge 1.6	Ordu İlindeki Ruhsatlı Balıkçı Gemileri ve Buldukları Yerler	9
Çizelge 1.7	Ordu İline Kayıtlı Su Ürünleri Ruhsat Tezkeresi Sayıları.....	10
Çizelge 1.8	Ordu İlinde Avlanma Yoluyla Elde Edilen Su Ürünleri Miktarları	10
Çizelge 1.9	Ordu İlinde Kültür Balığı Üretim Miktarları	11
Çizelge 1.10	Denizlerde Asgari Avlanılabilir Boy Limitleri.....	14
Çizelge 4.1	Ordu İli'nin İlçelerine Göre 2020 Yılı Denetim ve İhlal Sayılarının Dağılımı.....	27
Çizelge 4.2	Ordu İlinin İlçelerine Göre 2021 Yılı Denetim ve İhlal Sayılarının Dağılımı.....	28
Çizelge 4.3	Ordu İlinin İlçelerine Göre 2022 Yılı Denetim ve İhlal Sayılarının Dağılımı.....	29
Çizelge 4.4	Ordu İli 2020 Yılı Türüne Göre Denetim Sayıları.....	31
Çizelge 4.5	Ordu İli 2021 Yılı Türüne Göre Denetim Sayıları.....	31
Çizelge 4.6	Ordu İli 2022 Yılı Türüne Göre Denetim Sayıları.....	32
Çizelge 4.7	Ordu İlinde 2020-2022 Yılları Arasındaki Su Ürünleri İhlalleri	35
Çizelge 4.8	Ordu İlinde 2020-2022 Yılları Arasındaki Su Ürünleri İdari Para Cezaları ve Miktarları.....	36
Çizelge 4.9	Ordu İlinde 2020-2022 Yılları Arasında El Konulan Su Ürünleri Av Araçları (adet)	37
Çizelge 4.10	Ordu İlinde 2020-2022 Yılları Arasında El Konulan Su Ürünleri Türleri ve Miktarları	37

1. GİRİŞ

Dünya nüfusundaki yarım milyon insan geçimini balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliğinden elde etmektedir. Üç milyar insanın besin kaynağındaki hayvansal proteinin %15'lik kısmı su ürünlerinden temin edilmektedir. Geçimini balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliğinden sağlayan insanların büyük bir çoğunluğu; besin kaynaklarının sınırlı, gelir düzeyi düşük ve gelişmekte olan ülkelerde yaşamaktadır. Her koşulda büyük ölçüde gerçekleşen çevresel değişiklikler denizel kaynaklarla geçimini sağlayan insanların hayatlarını ve geçim kaynaklarını büyük ölçüde tehdit etmektedir (Atar, 2016).

Yaşadığımız evrende sahip olduğumuz doğal kaynakların sabit olmasına rağmen insan popülasyonu hızla artış göstermektedir. Bunun yanında küresel iklim değişiklikleri ve toprakların bilinçsiz bir şekilde kullanılması neticesinde, dünyada sağlıklı besine ulaşmada sorun yaşanmaktadır (Tanış, 2013).

İnsan vücudunun sağlıklı bir şekilde gelişmesi, çalışması ve hastalıklardan korunması için beslenmenin önemi son yıllarda giderek daha da üzerinde durulan bir konu olmuştur (Mol, 2008). Dünya popülasyonunun hızla artış göstermesi, sınırlı sayıda olan besin kaynaklarının daha etkin bir şekilde kullanılmasını zorunlu hale getirmiştir. Günümüzde insan popülasyonunun sadece doyurulması değil aynı zamanda dengeli bir şekilde beslenmesinin de önemli olduğu anlaşılmaktadır. Günümüz şartlarında gıda materyallerinin hijyenik ve ekonomik olmasının yanı sıra; protein, yağ, karbonhidrat, vitamin ve minerallerin dengeli biçimde olması arzulanmaktadır. Bu şartları karşılayan tek gıda maddesi su ürünleri olup gıda grubu olarak da balık ön sırada bulunmaktadır (Varlık ve ark., 2004).

Balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliği, besin ve geçim kaynakları için hem yerel hem de global açıdan önemli katkılar sağlamaktadır. Denizel besin kaynakları, yüksek gıda değerine sahip olmasının yanı sıra en çok ticareti yapılan ve gelişmekte olan ülkelere ithal edilen gıda kaynaklarıdır. Sucul canlılar (kabuklu su ürünleri de dahil olmak üzere) 3 milyar insana gerekli gıdayı sağlamak ve yoksul ülkelere 400 milyon insan için hayvansal proteinlerin ve minerallerin %50'lik bir bölümünü oluşturmaktadır. Genellikle gelişmekte olan ülkelere 4 milyardan fazla insanın hayvansal protein ihtiyacının %15'ini oluşturduğu düşünülmektedir. (FAO, 2018).

Gelişmekte olan ülkelerde 500 milyondan fazla insan doğrudan veya dolaylı olarak geçimini balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliğinden sağlamaktadır. Bazı ülkeler için bu sayı daha fazla olmakla beraber, küçük ada ülkelerinde hayvansal proteinin kullanımındaki bu oranın %50'ye kadar ulaştığı düşünülmektedir. Çoğu gelişmekte olan ülkelerde bu sektör 43,5 milyon insanı istihdam ediyorken, balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliği ile ilgili bölümlerde işleme, pazarlama, dağıtım ve tedarik endüstrilerinde çalıştırılan insan sayısı 200 milyona kadar ulaşmaktadır. Su ürünleri yıllık %37'lik bir oranla uluslararası ticareti yapılan besin maddesi olarak en çok ticareti yapılan gıda maddeleri arasında yer almaktadır (Atar, 2016).

Dünyada, sorumlu balıkçılık uygulamaları, etkili balıkçılık yönetimi ve yönetim çerçeveleri ile destek, izleme ve düzenleme kıyı ve açık deniz balıkçılığının sürdürülebilirliği yönünden önemli olup sorumlu balıkçılık yönetim ilkeleri, uluslararası okyanus ve balıkçılık verilerine göre hazırlanmaktadır. Fakat devletler, ilgili belgeler ve görevlerini her zaman istenildiği gibi yerine getiremezler ve bundan dolayı sürdürülebilir balıkçılığın yönetimi; ulusal, bölgesel, küresel çabalara hasar veren yasa dışı, kayıt dışı ve genellikle düzenlenmemiş balıkçılık gerçekleşmektedir. Bunun tek başına tespitini yapmak devletler için yeterli olmayıp balıkçılık ile ilgili kanun ve düzenlemeler iyileştirilerek, yasadışı avcılığa ve suç işleyen kişilere yönelik etkin bir mücadeleye geçilmelidir. Devletler gerek limanlardaki önlem, uygulama ve başarımları artırmaları gerekse de yasadışı, kayıt dışı ve düzenlenmemiş balıkçılığa çabada önemli bir derecede ilerleme kaydetmiştir (FAO, 2018). FAO tarafından sunulan verilerde yasadışı avcılık ölçülemediğinden, bu ev sahibi ülkeler tarafından bu tür verilerin elde edilmesiyle FAO'nun istatistiklerinde yasadışı avcılık ile ilgili daha açıklayıcı verilere ulaşılmasında etkili olacaktır (Pauly ve Zeller, 2016). Dünyadaki balıkçılık yönetiminde; aşırı avcılığın ve yasadışı su ürünleri avcılığının engellenmesi, sürdürülebilir stok yönetimi, avcılığın gelişmesine yönelik desteklemelerin kaldırılması, kaynakların tek elden yönetilmesi, avcılığa kapalı alanların artırılmasının yanında, kültür balıkçılığında kullanılan yemlerde alternatif hammadde ve yeni türlerin geliştirilmesi, doğa dostu teknolojilerin özendirilmesi ve etkin bir şekilde kullanılmasının gündemdeki öncelikli konu başlıkları olduğu belirlenmiştir (KB, 2013).

Su ürünleri kaynaklarının sürdürülebilir bir şekilde yönetilmesi için bu kaynakların korunması ve geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Besin kaynağı olarak su ürünlerinin kullanımı; uygun, sürdürülebilir ve bilinçli bir şekilde geleceğe aktarılması ancak bu şekilde olacaktır. Bu sebeple mevcut su ürünleri kaynaklarının geçmiş ve günümüzdeki potansiyellerinin çok iyi analiz edilmesi gerekmektedir.

Denizlerimizin ticarî, askerî, sportif ve kültürel amaçlarla kullanımı günden güne artış gösterirken, bunun yanında denizlerimizde yasadışı avcılık faaliyetleri de artış göstermektedir.

Ülkemizde yapılan literatür taramasına göre; su ürünleri denetim ve kontrolleri üzerine yapılan çalışmalar son derece azdır. Su ürünleri avcılığı konusundaki bölgeler, vasıflar ve teknik özellikler yönünden getirilen çeşitli sınırlamalar dört yıllık dönemler halinde yayınlanmaktadır.

Bu çalışmada, Ordu ilinde 2020-2022 yılları arasında su ürünleri denetim ve ihlalleri incelenmiş, '*Su Ürünleri Kanunu*'nda belirtilen ve uyulmayan ve ihlal edilen kuralların hangileri olduğu tespit edilerek, ilgili tebliğ ve kanunlar çerçevesinde irdelenmiştir. Ordu ili özelinde Türkiye'deki su ürünleri alanında kontrol ve denetimlerde karşılaşılan sorunlar ve bu sorunlar için çözüm önerileri, alınabilecek tedbirler ve gelecekte yapılacak çalışmalara örnek olması ve sonraki yıllarda yayımlanması planlanan su ürünleri mevzuatı ve düzenlemelere ışık tutması amaçlanmıştır.

1.1 Dünyada Su Ürünleri

Dünyada balıkçılığın yeri; coğrafi, ekonomik ve kültürel etkenlerle belirlenir. Deniz ve okyanuslar zengin su kaynaklarına sahip olduğundan balıkçılık genel itibariyle kıyı bölgelerinde yapılır. Özellikle Pasifik, Atlas, Hint Okyanusu ve Büyük Okyanus büyük su kütleleri içerdiğinden balıkçılığın yoğun olarak yapıldığı yerlerdir. Balıkçılık endüstrisi Asya-Pasifik Okyanusu'nda gelişmiştir. Bu bölgeler dünya üzerinde balıkçılık üretiminde önemli rol oynamaktadır. Çin, Endonezya, Japonya, Hindistan ve Vietnam gibi ülkeler balıkçılık endüstrisinde önde gelen ülkelerdir. Fakat balıkçılık, küresel bir faaliyet olduğundan diğer bölgelerde de önemli balıkçılık merkezleri bulunmaktadır. Avrupa, Kuzey Amerika, Güney Amerika ve Afrika kıtaları da balıkçılık için önemli yerlerdir. Balıkçılık, genellikle kıyı bölgelerinde yapılırsa da iç bölgelerdeki nehirler, göller ve akarsularda da gerçekleşmektedir (TOB, 2023).

Çizelge 1.1 Dünyada Su Ürünleri Üretim Miktarları (TOB, 2023)

YIL	AVCILIK (ton)			YETİŞTİRİCİLİK (ton)			TOPLAM (ton)
	Deniz	İçsu	Toplam	Deniz	İçsu	Toplam	
2010	76.331.485	10.871.122	87.202.607	21.803.739	36.018.614	57.822.353	145.024.960
2011	81.062.213	10.506.179	91.568.392	22.685.415	37.177.182	59.862.598	151.430.990
2012	77.757.703	10.939.539	88.697.242	23.855.402	39.668.844	63.524.246	152.221.488
2013	78.793.370	10.905.318	89.698.688	24.815.542	42.153.808	66.969.350	156.668.038
2014	79.304.799	11.030.915	90.335.714	26.180.068	44.387.448	70.567.515	160.903.229
2015	80.453.529	11.134.159	91.587.687	26.966.999	45.967.447	72.934.446	164.522.133
2016	78.223.957	11.338.917	89.562.874	28.522.444	48.053.408	76.575.853	166.138.727
2017	81.302.107	11.942.233	93.244.340	29.939.879	49.692.363	79.632.242	172.876.582
2018	84.118.977	12.108.881	96.227.857	30.705.767	51.785.465	82.491.232	178.719.089
2019	79.923.286	12.176.553	92.099.839	31.689.624	53.531.943	85.221.567	177.321.406
2020	78.054.216	11.508.928	89.563.144	33.166.763	54.465.513	87.632.276	177.195.420
2021	79.838.687	11.363.695	91.202.382	34.640.923	56.222.784	90.863.706	182.066.088

Dünya genelinde aşırı avcılık ve bilinçsiz avcılık metotları nedeniyle elde edilen su ürünleri miktarı olumsuz yönde etkilenmektedir. Dünyada avcılık yolu ile elde edilen su ürünleri üretimi son yıllarda kayda değer bir artış göstermemektedir. Dünyada 2010 yılında avcılık yoluyla elde edilen su ürünleri miktarı 87,2 milyon ton iken, gelişen teknoloji ve artan av gücüne rağmen 2021 yılında avcılık yoluyla elde edilen su ürünleri miktarı 91,2 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. Geçen 12 yılda avcılık yoluyla elde edilen su ürünleri miktarındaki artışın kayda değer olmayışının sebepleri arasında aşırı avcılık ve su ürünleri yasa ihlallerinin olduğunu söylemek mümkündür. Bunun yanı sıra su ürünleri yetiştiriciliğinde önemli derecede bir artış gözlenmektedir. Dünya nüfusunun hızla artması ve sağlıklı bir hayat ve dengeli bir beslenme için gerekli olan proteini içermesinden dolayı su ürünlerine ihtiyaç

duyulmaktadır. Bu da yetiştiricilik sektörünün önemini ortaya çıkarmaktadır (TOB, 2023).

1.2 Türkiye’de Su Ürünleri

Ülkemizde su ürünleri sektörü ekonomik açıdan önemli bir gelir kaynağı olmasının yanında, sağlıklı beslenmek için hayvansal protein kaynağı içerdiğinden önemli bir konuma sahiptir. Obezite ile mücadelede Dünya Sağlık Örgütü, kaliteli hayvansal protein içerdiğinden, balık ve su ürünlerine vurgu yapmaktadır. Fakat kişi başı balık ve su ürünleri tüketim verileri ele alındığında ülkemizde su ürünleri tüketim alışkanlığının ne yazık ki gelişmemiş ülkelerin bile gerisinde kaldığı görülmektedir. Söz konusu bu durum sektörün gelişimi ve insanların sağlıklı beslenmeleri açısından son derece önem arz etmektedir. Ülkemizdeki mevcut su kaynakları ele alındığında su ürünleri sektörünün gelişimi ve bu duruma paralel su ürünleri tüketiminin üst seviyelerde olması, gelişen dünyamız için önemlidir. Bu bağlamda su ürünleri tüketiminin özendirici ve su ürünlerini tanıtıcı faaliyetlerde bulunularak su ürünleri tüketimini artırmaya yönelik çalışmaların yapılması son derece önemlidir. Ayrıca ülkemizde ve dünyada aşırı ve bilinçsiz avcılık, çevre kirliliği, küresel ısınma ve daha birçok etken su ürünleri üretimini olumsuz yönde etkilemektedir. Denizler ve iç suların her türlü kirlenme ve bozulmadan korunması için avcılık politikaları oluşturmak birincil öncelik olarak göz önünde bulunmalıdır. FAO’ya göre son 10 yılda dünya genelinde en çok gelişim gösteren gıda sektörü su ürünleri yetiştiriciliği sektörü olmasından dolayı su ürünleri yetiştiriciliğinin önemini gözler önüne sermektedir. Su ürünleri yetiştiriciliğinin gelecekte mevcut gıda tedariki konusunda önemli bir yerde olduğu kabul edilmektedir (Arslan ve Yıldız, 2021).

Ülkemizin dünyadaki yeri ve üç tarafı farklı ekolojik özellikte denizlerle çevrili olması nedeniyle 8.333 km’lik bir deniz kıyı şeridine, doğal gölet ve sayıları her geçen gün artan baraj, göllere sahiptir (Boran, 2018).

Çizelge 1.2 Türkiye de Su Ürünleri Üretim Miktarları (TOB, 2023)

Yıllar	AVCILIK (ton)			YETİŞTİRİCİLİK (ton)			TOPLAM (ton)
	Deniz	İçsu	Toplam	Deniz	İçsu	Toplam	
2000	460.521	42.824	503.345	35.646	43.385	79.031	582.376
2001	484.410	43.323	527.733	29.730	37.514	67.244	594.977
2002	522.744	43.938	566.682	26.868	34.297	61.165	627.847
2003	463.074	44.698	507.772	39.726	40.217	79.943	587.715
2004	504.897	45.585	550.482	49.895	44.115	94.010	644.492
2005	380.381	46.115	426.496	69.673	48.604	118.277	544.773
2006	488.966	44.082	533.048	72.249	56.694	128.943	661.991
2007	589.129	43.321	632.450	80.840	59.033	139.873	772.323
2008	453.113	41.011	494.124	85.629	66.557	152.186	646.310
2009	425.046	39.187	464.233	82.481	76.248	158.729	622.962
2010	445.680	40.259	485.939	88.573	78.568	167.141	653.080
2011	477.658	37.097	514.755	88.344	100.446	188.790	703.545
2012	396.322	36.120	432.442	100.853	111.557	212.410	644.852
2013	339.047	35.074	374.121	110.375	123.019	233.394	607.515
2014	266.078	36.134	302.212	126.894	108.239	235.133	537.345
2015	397.731	34.176	431.907	138.879	101.455	240.334	672.241
2016	301.464	33.856	335.320	151.794	101.601	253.395	588.715
2017	322.173	32.145	354.318	172.492	104.010	276.502	630.820
2018	283.955	30.139	314.094	209.370	105.167	314.537	628.631
2019	431.572	31.596	463.168	256.930	116.426	373.356	836.524
2020	331.281	33.119	364.400	293.175	128.236	421.411	785.811
2021	295.018	33.140	328.158	335.644	136.042	471.686	799.844
2022	301.747	33.256	335.003	368.742	146.063	514.805	849.808

Ülkemizde avcılık yoluyla elde edilen su ürünleri miktarı 2000 yılında 503.345 ton iken yıllar ilerledikçe dalgalanmalar olsa da 2022 yılında bu rakam %33.4 oranında azalarak 335.003 tona düşmüştür. Bunun aksine yetiştiricilik yoluyla elde edilen su ürünleri miktarı 2000 yılında 79.031 ton iken, 2022 yılında %551 oranında artış sağlayarak 514.805 tona ulaşmıştır. Son açıklanan istatistik raporlarına göre Türkiye’de elde edilen su ürünleri miktarının %60.6’sı yetiştiricilik yoluyla üretilirken kalan %39.4’lük kısım ise avcılık yoluyla elde edilmiştir.

Avcılık yoluyla elde edilen su ürünleri miktarındaki düşüşün nedeni olarak aşırı avcılık ve su ürünleri yasa ihlallerini söylemek mümkündür. Bunun yanı sıra artan nüfus popülasyonu ve sağlıklı beslenmeye olan ilginin gün geçtikçe artmasıyla beraber deniz ürünlerinin sağladığı yararlar ile su ürünlerine olan talebi de gün geçtikçe artırmaktadır. Bu da avcılık yoluyla elde edilen su ürünlerindeki azalıştan dolayı su ürünleri yetiştiriciliğini daha cazip kılmaktadır.

1.3 Ordu İlinin Genel Özellikleri

Karadeniz Bölgesinin giriş kapısı olan Ordu ilinin; kuzeyinde Karadeniz, güneyinde Tokat ve Sivas, doğusunda Giresun ve batısında Samsun illeri bulunmaktadır. 40'-41' kuzey paralelleri, 37'-38' doğu meridyenleri arasında yer almaktadır. Ordu ilinin toplam yüz ölçümü 5961 km²'dir. Melet, Civil Deresi, Akçaova Deresi gibi büyüklü küçüklü akarsuların oluşturduğu yer yer alüvyon düzlükler bulunmaktadır. Ordu ilinin 100 km'lik kıyı şeridi bulunmakta olup 60 km'lik kıyı şeridi ise kumsallardan oluşmakta ve bu özelliği sayesinde diğer karadeniz illerinden farklı bir yapıya sahiptir (KTB, 2023).

Dağların denize dik olarak indiği Ordu il merkezi Melet Vadisinin oluşturduğu alüvyonlar sayesinde 500 rakımlı Boztepe'nin eteklerinde kurulmuştur. Bölgenin tarım arazilerini ise genellikle fındık bitkisi oluşturmaktadır. Ordu ili genel olarak ılıman bir iklime sahiptir. Kışları ılık, yazları ise genellikle serin geçer. Yıl boyunca mevsimlere uygun yağışlar mevcuttur. Akarsu bakımından zengin olan Ordu ilinde, tüm kanyonlarda ırmak, dere türü akarsular mevcuttur. Bölgenin en önemli ırmakları; Melet Irmağı, Bolaman Çayı, Elekçi Irmağı ve Turna suyudur. Karadeniz maki formuna uygun bitki grupları orman vasfı bozulmuş arazilerde mevcuttur (KTB, 2023).

Bölgenin dağlar ve ormanlar ile kaplı olması, zengin doğal bitki örtüsü ve sakinliği, ziyaretçiler için cazip bir özellik olarak kabul edilmektedir. Ordu ilinin sosyal ve kültürel yapısı itibariyle turizmin yıllar içinde hızla geliştiği görülmektedir. Diğer illere göre doğallığı bozulmamış kıyı şeritleri deniz turizmi açısından önemli bir potansiyel oluşturmaktadır. Yüksek turizm potansiyeline sahip Ordu ilinde; kıyı turizmi, yayla turizmi, dağ yürüyüşü, yamaç paraşütü gibi çeşitli etkinliklere olanak sağlayacak unsurlar bulunmaktadır (KTB, 2023).

Şekil 1.1 Ordu İli İşaretili Türkiye Haritası (Anonim, 2023b).

1.4 Ordu İlinde Su Ürünleri

Ordu ilinde; iç sularda 25 adet, denizlerde 7 adet olmak üzere toplam 32 adet yetiştiricilik tesisi bulunmaktadır. İç sulardaki yetiştiricilik tesislerinin kapasiteleri toplamı 863 ton/yıl dır. Ordu ilinde iç sularda bulunan su ürünleri yetiştiricilik tesislerinin ilçe bazlı dağılımı Çizelge 1.3’de verildiği gibidir (TOB, 2023).

Çizelge 1.3 Ordu İlindeki İç Su Yetiştiricilik Tesisleri

İlçesi	Çiftlik Sayısı	Toplam Kapasite (ton)
Altınordu	2	20
Akkuş	1	5
Çamaş	1	10
Çaybaşı	2	8
Fatsa	3	25
Gürgentepe	1	25
Gölköy	1	3
Kabadüz	3	43
Korgan	5	62
Mesudiye	5	657
Ulubey	1	5
Toplam	25	863

Denizlerde yapılan su ürünleri yetiştiricilik tesislerinin kapasitesi ise toplam 5.400 ton/yıl’dır. Ordu ilinde denizlerde yapılan su ürünleri yetiştiricilik tesislerinin ilçe bazlı dağılımı Çizelge 1.4’te verildiği gibidir (TOB, 2023).

Çizelge 1.4 Ordu İlindeki Denizlerdeki Yetiştiricilik Tesisleri (TOB, 2023)

İlçesi	Çiftlik Sayısı	Toplam Kapasite (ton)
Altınordu	1	900
Perşembe	6	4500
Toplam	7	5400

Ordu ilinde toplam 12 adet su ürünleri kooperatifi bulunmakta ve bu kooperatiflerde su ürünleri avcılığı yapan toplam 464 adet tekne bulunmaktadır. Ordu ilindeki teknelerin boy dağılımı ve teknelerin grafiksel dağılımı aşağıdaki çizelgelerde verilmiştir (TOB, 2023).

Çizelge 1.5 Ordu İlindeki Ruhsatlı Balıkçı Gemileri (TOB, 2023)

Sınıfı	Boy Aralığı	Yapabileceği Avcılık	Sayısı	Oranı (%)
A	15 metre ve üzeri	Gırgır-Trol	14	2.8
B	12-15 metre arası	Gırgır-Trol	4	1
C	10-12 metre arası	Sade Ağlar-Fanyalı Ağlar	29	5.4
D	10 metre altı	Sade Ağlar-Fanyalı Ağlar	388	85
Y	Yedek	Balıkçılık Yardımcı Gemisi	6	1
YD	Yedek	Yetiştiricilik Tesis Gemisi	23	4.8
TOPLAM (Adet)			464	100

Çizelge 1.6 Ordu İlindeki Ruhsatlı Balıkçı Gemileri ve Buldukları Yerler (TOB, 2023)

Gemi Boyu (Metre)	Balıkçı Gemilerinin Bulunduğu Yerler					
	Fatsa	Perşembe	Ünye	Gülyalı	Altınordu	Diğer
10 Metreden Küçük	58	177	36	21	84	12
10-12 Metre Arası	3	10	0	4	9	3
12-15 Metre Arası	0	2	0	0	2	0
15 Metreden Büyük	3	8	0	0	2	1
Balıkçılık Yardımcı Gemileri	4	2	0	0	0	0
Yetiştiricilik Tesis Gemisi	0	21	0	0	2	0
Toplam (Adet)	68	220	36	25	99	16

Tarım Bilgi Sistemine (TBS) göre Ordu iline kayıtlı 13.042 adet balıkçı bulunmaktadır. Balıkçıların %56.6'sı ticari amaçlı su ürünleri tezkeresine sahipken kalan %43.4'lük kısım ise amatör amaçlı su ürünleri ruhsat tezkeresine sahiptir. Yine ticari amaçlı su ürünleri ruhsat tezkeresine sahip balıkçıların %0.54'ü, amatör amaçlı su ürünleri ruhsat tezkeresine sahip balıkçıların ise %1.11'i kadın balıkçılardan oluşmaktadır (TOB, 2023).

Çizelge 1.7 Ordu İline Kayıtlı Su Ürünleri Ruhsat Tezkeresi Sayıları (TOB, 2023)

İlçeler	Ticari Amaçlı	Amatör Amaçlı	Toplam (Kişi Sayısı)
Altınordu	1.345	2.100	3.445
Perşembe	2.737	1.086	3.823
Fatsa	1.735	958	2.693
Ünye	564	1.000	1.564
Gülyalı	178	52	230
Gürgentepe	162	0	162
Korgan	0	120	120
Diğer	660	345	1.005
Toplam (Kişi Sayısı)	7.381	5.661	13.042

Ordu ilinde avlanma yoluyla elde edilen su ürünleri miktarı 2022 yılında 26.965,3 ton iken 2023 yılında %71 oranında azalarak 7.800,71 tona gerilemiştir. Hamsi ve istavrit avcılığının yoğun olarak yapıldığı ve yıllık tutulan av miktarının büyük bir kısmının da bu türlerden oluştuğu bilinen ilde, söz konusu yıllar arasındaki düşüşün bu türlerin av baskısı nedeniyle olduğunu ve 2023 yılında da düşük tonajlarda ürün elde edildiğini söylemek mümkündür.

Çizelge 1.8 Ordu İlinde Avlanma Yoluyla Elde Edilen Su Ürünleri Miktarları (TOB, 2023)

Cinsi	Av Miktarı (Ton)	
	2022	2023
Hamsi	15.310,5	4.050
İstavrit	4.296,40	1.384,95
Mezgit	2.529,15	1.123,05
Palamut	1.531,35	12,35
Barbunya	170,7	137,9
Lüfer	110,63	5,4
Kefal	106,35	53,8
Tirsi	83,10	68,15
Zargana	21,65	5,93
Deniz Salyangozu	2.745	904
Diğer Türler	57,45	55,18
Toplam	26.965,3	7.800,71

Ordu ilinde, denizlerde ve iç sularda yapılan kültür balığı yetiştiriciliği üretim miktarlarına bakıldığında 2022 yılında toplam 25 işletmede, 509,5 ton olan iç su kültür balığı üretiminin 2023 yılında yaklaşık %66 oranında azalarak yine 25 işletmede, 173,5 tona gerilediği anlaşılmaktadır. Deniz sahasında yapılan kültür balığı yetiştiriciliği üretim miktarlarına bakıldığında 2022 yılında toplam 7 işletmede 4.215,43 ton olan alabalık üretiminin 2023 yılında ise %13.87 oranında arttığı ve

toplamda 7 işletmede 4.800 tona yükseldiği kaydedilmiştir. 2022 yılında 734,22 ton olan levrek üretiminin ise %67.43 oranında azalarak 239,11 tona gerilediği anlaşılmaktadır. Çiftlik sayıları sabit kalmasına rağmen levrek balığı üretim miktarındaki düşüşün ise son dönemlerde ticari olarak daha yoğun ilgi gören alabalık üretimindeki artış nedeni ile olduğu sektör yetkilileri tarafından belirtilmektedir.

Çizelge 1.9 Ordu İlinde Kültür Balığı Üretim Miktarları
(TOB, 2023)

Yıl	Balık Türü	İç Su (Ton)	Deniz (Ton)
2022	Alabalık	509,5	4.215,43
	Levrek	0	734,22
2023	Alabalık	173,5	4.800
	Levrek	0	239,11

1.5 Araştırma Bölgesinde Mevcut Su Ürünleri Yasakları

Türkiye'de 04/04/1971 yılında yayımlanan 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu yürürlüğe girmiş ve günümüzde hâlen söz konusu kanun yürürlükte. Ülkemizde 6/11/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kabul edilen 7191 sayılı Su Ürünleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile mevcut 1380 sayılı Su Ürünleri Kanununun 19. maddesinde değişikliğe gidilmiş olup söz konusu değişiklikler 1/1/2020 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Su ürünleri kontrol ve denetimleri, 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu, Su Ürünleri Yönetmeliği ve her 4 (dört) yılda 1 (bir) yayımlanan tebliğ hükümleri çerçevesinde yapılmaktadır. 01/09/2020-31/08/2024 tarihlerini kapsayan 5/1 Numaralı Ticari Amaçlı Su Ürünleri Avcılığının Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ ve 5/2 Amatör Amaçlı Su Ürünleri Avcılığının Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ kapsamında denetimler yapılmaktadır. Ordu ilinde özellikle hamsi, istavrit, palamut, lüfer avcılığının yoğun yapıldığı dönemlerde ihlaller artış göstermekte; bu da yaptırım sayılarındaki artışı beraberinde getirmektedir.

5/1 Numaralı Ticari Amaçlı Su Ürünleri Avcılığının Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ hükümleri gereğince (TOB, 2020); Ordu ilinde zaman, bölge, yer ve diğer bazı düzenlemeler şu şekilde yer almaktadır;

- 1- Ordu-Giresun Havaalanının bulunduğu (40° 58.104' N – 38° 3.332' E), (40° 58.559' N – 38° 3.344' E), (40° 58.566' N – 38° 4.436' E), (40° 58.103' N – 38° 7.139' E), (40° 57.435' N – 38° 7.136' E) koordinat noktalarını birleştiren alan içinde avcılık yasaktır (Şekil 1.2).

Şekil 1.2 Ordu İlinde Avlanmanın Yasak Olduğu Yerler (TOB, 2020)

- 2- Ordu ili, Ünye ilçesinde; Taşkana Burnu'ndan ($41^{\circ} 08.725' N - 37^{\circ} 17.531' E$) Gürcistan sınırına kadar olan kara sularımızda (Harita-38-3), her türlü trol ile su ürünleri avcılığı yasaktır. Her türlü trol avcılığının yasaklandığı yerlerde, yasak alan içerisinde yer alan balıkçı barınaklarından, Bakanlıkça izin verilen balıkçı barınaklarına geçiş amacı ile giriş ve çıkış serbesttir. Mesafe yasağı içinde yer alan bölgelerdeki balıkçı barınaklarının kullanımı herhangi bir izine tabi değildir (Şekil 1.3).

Şekil 1.3 Ordu İli Trole Kapalı Alanlar (TOB, 2020)

- 3- Araştırma sahasında 15 Nisan-31 Ağustos tarihleri arasında gırgır ağları ile su ürünleri istihsalı yasaktır. 1 Eylül- 15 Aralık tarihleri arasında kıyıdan itibaren 18 metre derinlikten, 16 Aralık- 14 Nisan tarihleri arasında 24 metre derinlikten sığ sularda gırgır ağları ile avcılık yapılması yasaktır. Gırgır ağı kullanan balıkçı gemileri için Bakanlık il veya ilçe müdürlüklerinden ağlarının derinliğini gösterir, bir av sezonu geçerli olan, “Ağ Ölçüm Belgesi”nin alınması zorunludur.
- 4- Alamana ağları ile 15 Nisan- 15 Mayıs tarihleri arasında su ürünleri avcılığı yasaktır. Gırgır ağlarının kullanımının yasak, alamana ağlarının kullanımının serbest olduğu dönemde, 22 metreden (12 kulaç) daha fazla

derinliğe sahip alamana (voli) ağlarının su ürünleri avcılığında kullanılması yasaktır.

- 5- İçsular, Karadeniz, Marmara Denizi, İstanbul ve Çanakkale Boğazlarında ışıkla avcılık yasaktır. Gırgır ağları ile yapılan avcılıkta, etrafı çevrilmiş balıkların ağın ağzından kaçmasını önlemek için kısa süreli olarak yakılıp söndürülen, 12 veya 24 volt, 100 wattan küçük tek lamba ışık kaynağı olarak değerlendirilmez. 12 metrenin altındaki balıkçı gemilerinde 50 wattan küçük ışık kaynağı veya 1 adet lüks olarak adlandırılan LPG kaynaklı lamba ışık kaynağı olarak kullanılabilir.
- 6- Bütün kara sularımızda ıgrıp, trata, tarlakoz, manyat ve benzeri kıyı sürütme ağları ile su ürünleri avcılığı ve bu ağlar ile ağları kullanmaya yarayacak donanımların balıkçı gemilerinde bulundurulması yasaktır. Algarnanın, Ege Denizi'nde ve Akdeniz'de tamamen; Karadeniz'de deniz salyangozu avcılığı, Marmara Denizi'nde ise karides avcılığı dışında kullanımı yasaktır. Denize bırakılan uzatma ağlarının gündüz flâma (şamandıra), gece ise ışıklı şamandıra ile işaretlendirilmesi zorunludur. Gırgır ağlarının kullanımının yasak olduğu dönemde, 22 metreden (12 kulaç) daha fazla derinliğe sahip uzatma ağlarının su ürünleri avcılığında kullanılması yasaktır. Bir balıkçı gemisinde donamlı olarak 6000 metreden daha fazla uzatma ağı bulundurulamaz, kullanılamaz.
- 7- Denizlerde yapılan su ürünleri avcılığında monofilament (tek kat) misina ağların ve multimonofilament (çoklu tek kat) misina ağların kullanılması, gemilerde, balıkçı barınaklarında, barınma ve çekek yerlerinde bulundurulması yasaktır. Ancak denizlerde kullanılan misina ağları için 1 Eylül 2012 tarihinden itibaren getirilen av aracı yasağı; 10 Eylül 2022 tarihinde yayımlanan ek tebliğ ile 500 metreden daha uzun ve 34 mm'den daha küçük göz açıklığına sahip misina ağları ile avcılık yasaktır. Yine misina ağları ile avcılık yapacak balıkçı gemilerinin ruhsat tezkeresinin verildiği İl Müdürlüğünden izin belgesi alması zorunludur.
- 8- Denize bırakılan paraketelerin gündüz flâma (şamandıra), gece ise ışıklı şamandıra ile işaretlendirilmesi zorunludur. Parakete ile yapılan su

ürünleri avcılığında, büyüklüğü (ağız açıklığı) 7.2 mm'den küçük iğnelerin kullanılması yasaktır. Parakete ile kalkan avcılığı yasaktır.

5/1 Numaralı Ticari Amaçlı Su Ürünleri Avcılığının Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ hükümleri gereğince; denizlerimizde asgari avlanılabilir boyları ve ağırlıkları belirtilen bazı su ürünleri boy ve ağırlık limitleri Çizelge 1.10 verildiği gibidir.

Çizelge 1.10 Denizlerde Asgari Avlanılabilir Boy Limitleri (TOB, 2020)

Tür	Latince Adı	Asgari Boy (cm)
Barbunya	<i>Mullus barbatus</i>	13
Eşkina	<i>Scia naumbra</i>	35
Hamsi	<i>Engraulis encrasicolus</i>	9
İstavrit	<i>Trachurus trachurus</i>	13
Kalkan	<i>Psetta maxima</i>	45
Karagöz	<i>Diplodus vulgaris</i>	18
Kefal (Diğer Kefaller)	<i>Mugil (Oedalechius) labeo</i>	
	<i>Chelon labrosus</i>	20
	<i>Liza ramada</i>	
	<i>Liza saliens</i>	
Kefal (Sarıkulak Kefal)	<i>Liza aurata</i>	30
Kırlangıç	<i>Chelidonichthys lucerna</i>	18
Lüfer	<i>Pomatomus saltatrix</i>	18
Mezgit	<i>Merlangius merlangus</i>	13
Minekop (Kötek/ Karakulak)	<i>Umbrina cirrosa</i>	45
Palamut	<i>Sarda sarda</i>	25
Tekir	<i>Mullus surmuletus</i>	11

Avlanılabilir asgari boyları belirtilen türlerden; hamsi ve istavritte ağırlıkça %15, diğer su ürünlerine ise %5 oranında küçük boylara istisna tanınır. Ayrıca denizlerde yapılan avcılıkta, avlanması yasaklanan türler hariç arızı olarak avlanan su ürünleri toplamının ağırlıkça %5'i oranında müsaade edilir.

1.5.1 Hamsi ve İstavrit Avcılığı ile İlgili Düzenlemeler

5/1 Numaralı Ticari Amaçlı Su Ürünleri Avcılığının Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ hükümleri gereğince; gırgır ağları ile hamsi avcılığı yapacak balıkçı gemileri için, gemi ruhsat tezkeresinin verildiği İl Müdürlüğünden izin belgesinin alınması zorunludur. Marmara Denizi ve Karadeniz'de, gırgır ağları ile hamsi avcılığı 15.00-09.00 saatleri arasında yapılır. Gırgır ağları, belirtilen saatler dışında, hamsi avlamak amacıyla denizde bulundurulamaz. Bakanlık, stok durumuna göre avlanma zamanlarında düzenleme yapabilir. Bakanlık, stokların korunması ve avcılığın sürdürülebilirliğinin sağlanması amacı ile hamsi avcılığına; alan, avlanabilecek ve

karaya çıkarılabilecek miktarlar, karaya çıkış noktası, zaman ve nakliyesiyle ilgili yasak, sınırlama ve yükümlülükler getirebilir.

1.5.2 Palamut ve Torik Avcılığı ile İlgili Düzenlemeler

5/1 Numaralı Ticari Amaçlı Su Ürünleri Avcılığının Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ hükümleri gereğince; tüm kara sularımızda, 1 Nisan- 31 Ağustos tarihleri arasında ağ dalyanları dâhil, her türlü istihsal vasıtası ile palamut ve torik avcılığı yasaktır. Ancak 15- 31 Ağustos tarihleri arasında çaparı ile palamut avcılığı serbesttir.

1.5.3 Kalkan Avcılığı ile İlgili Düzenlemeler

5/1 Numaralı Ticari Amaçlı Su Ürünleri Avcılığının Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ hükümleri gereğince; 15 Nisan- 15 Haziran tarihleri arasında her türlü istihsal vasıtası ile kalkan avcılığı yapılması ve kalkan ağlarının denizde bırakılması yasaktır. Kalkan avcılığında kullanılacak ağların göz açıklığı 400 mm'den küçük olamaz. Uzatma ağı ile kalkan avcılığı yapacak balıkçı gemileri için, gemi ruhsat tezkeresinin verildiği İl Müdürlüğünden "İzin Belgesi"nin alınması zorunludur. Avlanan kalkan balıklarının Bakanlıkça belirlenen yerlerden karaya çıkarılması zorunludur. Parakete ve fanyalı ağlar ile kalkan avcılığı yasaktır.

1.5.4 Deniz Salyangozu Avcılığı ile İlgili Düzenlemeler

Ordu ilinde özellikle son yıllarda artan av baskısı nedeniyle balıkçıların birçoğu deniz salyangozu avcılığına yönelmiş ve Ordu ilinde önemli derecede ticari bir tür haline gelmiştir. Avcılıkta kullanılacak algarnaların ağız genişliği azami 4 metre, ağız derinliği azami 40 cm, torba boyu azami 1,5 metre ve torba ağ göz açıklığı 72 mm olmalıdır. Algarna ile avcılık sahilden itibaren 500 metre mesafe içerisinde yapılamaz. Balıkçı gemilerinde birden fazla algarna bulundurulamaz ve kullanılamaz. Deniz salyangozu avcılığında kullanılacak balıkçı gemileri için, gemi ruhsat tezkeresinin verildiği İl Müdürlüğünden, "Avcılık İzin Belgesi"nin alınması, avcılığının 05.00 ile 20.00 saatleri arasında yapılması zorunludur. Deniz salyangozu avcılığında bulunacak balıkçı gemilerinde zıpkın bulundurulması yasaktır. Algarna ile avcılığının yasak olduğu dönemde dalma yöntemi ile deniz salyangozu avcılığında bulunmak üzere izin almış olan balıkçı gemilerinde bom direği, vinç, çelik halat ve matafora bulunması halinde bunların mühürlenmesi zorunludur. Algarna ile deniz salyangozu avcılığında, hedef tür dışındaki türlerin avcılığı yasaktır. Aykırılık halinde

avcılık izin belgesi iptal edilir. İptal edilen iznin geçerli olduğu av dönemi için yeni izin belgesi düzenlenmez.

5/2 Numaralı Amatör Amaçlı Su Ürünleri Avcılığının Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ hükümleri gereğince, Ordu ilinde zaman, bölge, yer ve diğer bazı düzenlemeler şu şekilde yer almaktadır;

- 1- Amatör balıkçılıkla avlanmış olan her türlü su ürününün satışı, canlı olarak nakledilmesi veya başka kaynaklara bırakılması yasaktır.
- 2- Su ürünleri yetiştiriciliği yapılan kafeslere 100 metreden; karada kurulu tesislere ise 200 metreden daha yakın mesafede avcılık yapılması yasaktır.
- 3- Tırıvırı-paraşüt olarak adlandırılan av aracının üretimi, satışı, istihsal sahasında bulundurulması ve su ürünleri avcılığında kullanılması yasaktır.
- 4- Elektrik akımı, elektroşok, tüp gaz ve hava tazyiki yöntemleri; ok, yay, mavzer, av tüfeği ve benzeri her türlü silah, yaba, balyoz ve benzeri araçların amatör avcılıkta kullanımı yasaktır.
- 5- Bakanlıkça, balık çiftliklerindeki kafeslerin hasara uğraması halinde amatör balıkçılık faaliyetlerine geçici olarak sınırlama veya yasaklama getirilebilir.
- 6- Çırpma/çarpma ve bırakma olta, birden fazla iğne ile donatılmış küspe, parakete, su altı tüfeği, zıpkın, pinter ve sepet, düzen (çökertme) gibi tuzakların kullanılması yasaktır. Yemlik uzatma ağı dışında her türlü ağın (tırıvırı, germe, uzatma, sürütme, çevirme, serpmeye ve benzeri) avlakta bulundurulması ve kullanımı yasaktır.
- 7- Denizlerde bir amatör avcı en fazla 4 olta takımı kullanabilir. Olta takımındaki iğne sayısı çarparide 10, olta takımında ise 6 adedi geçemez.
- 8- İç sularda bir amatör balıkçı en fazla 4 olta takımı ile avlanabilir. Olta başına iğne sayısı 3 adedi geçemez. Ancak, alabalık avında iki olta takımından daha fazla olta takımı kullanılamaz ve her olta takımında iki iğne bulunabilir.

- 9- Denizlerde gün batımından gün doğumuna kadar olan sürede su altı tüfeği ile avcılık yapılamaz.

1.6 Su Ürünleri Koruma ve Kontrolünden Sorumlu Kurum ve Kuruluşlar

Ülkemizde su ürünleri koruma ve kontrolünden mesul kurum ve kuruluşlar 1380 sayılı Su Ürünleri Kanununa göre belirlenmiştir. Söz konusu Kanunun 33. Maddesine göre “Tarım ve Orman Bakanlığı teşkilatında ve Bakanlığa bağlı su ürünleri ile ilgili teşekküllerde su ürünlerinin, deniz ve iç suların koruma ve kontrolü ile görevlendirilen personel ile emniyet, jandarma, sahil güvenlik, gümrük ve orman muhafaza teşkilatları mensupları, belediye zabıtası amir ve mensupları, kamu tüzel kişilerine bağlı muhafız, bekçi ve korucular ile emniyet ve jandarma teşkilatının bulunmadığı yerlerde köy muhtarı ve ihtiyar heyeti üyeleri bu Kanunla ve bu Kanuna istinaden konulan yasaklardan dolayı, bu Kanun kapsamına giren kabahatler ve suçlar hakkında zabıt varakası tutmak, kabahatin ve suçun işlenmesinde kullanılan istihsal vasıtalarına ve elde edilen su ürünlerine el koymak ve bu Kanunun ek 3 üncü maddesinde yer alan hükümler çerçevesinde idarî para cezalarını kesmekle vazifeli ve yetkilidirler” ifadesi yer almaktadır (TOB, 2020).

Ordu’da İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlükleri, İl/İlçe Jandarma Komutanlıkları, İl/İlçe Emniyet Müdürlükleri ve Sahil Güvenlik Komutanlığına bağlı ekipler tarafından ortak kontrol ve denetimler yapılmaktadır.

1.7 Denetim Alanları

Araştırma bölgesindeki denetim alanları; su ürünleri yetiştiricilik tesisi, deniz, içsu, ürünün karaya çıkış noktaları (barınak, liman, çekek yeri), balık hali-nakil vasıtası-yol kontrolü, su ürünleri toptan ve perakende satış yerleri, su ürünleri işleme tesisi-soğuk hava deposu ve diğer (av bayii, hes, taş ocağı) olmak üzere 8 farklı kategoriye ayrılmıştır (TOB, 2023).

- **Su ürünleri yetiştiricilik tesisi;** su ürünleri yetiştiriciliğinin yapıldığı yerlerdir.
- **Deniz;** balıkçılık ve yetiştiricilik faaliyetlerinin yapıldığı yerdir.
- **İçsu;** göl, baraj gölü, suni göl, akarsular, kanallar, lagünler, mansaplar, bentler, arklar, üretme ve yetiştirme alanlarıdır.

- **Karaya çıkış noktaları;** balıkçı gemilerinin avcılık veya yetiştiricilik yoluyla elde edilen ürünlerini karaya çıkardıkları yerlerdir.
- **Balık hali-nakil vasıtası-yol kontrolü;** avcılık ve yetiştiricilik yoluyla çıkarılan su ürünlerinin su ürünleri hallerine, ilk satışının yapılacağı yere, soğuk hava depolarına, toptan satış yerlerine, işleme tesisleri veya yetiştiricilik tesislerine naklinde kullanılan araç veya taşıta denmektedir.
- **Su ürünleri toptan ve perakende satış yerleri;** su ürünlerinin, müzayede alanlarında açık artırma veya gerektiğinde pazarlık usulüyle yapılan satış şeklidir. Doğrudan tüketiciye sunulmak üzere sadece su ürünleri müstahsilleri veya balıkçı esnafı tarafından gerçekleştirilen satıştır.
- **Su ürünleri işleme tesisi-soğuk hava deposu;** su ürünlerinin, tazelik değerinin korunmasına yönelik olarak, vücut iç sıcaklıklarının 0°C ile +4°C arasında muhafazasına imkân verebilen teknik ve sağlıklı şartların sağlandığı soğuk ortamlardır.
- **Diğer (av bayii, Hes, taş ocağı);** yukarıda tanımlanan tüm denetim kategorileri dışında kalan yerleri tanımlar.

1.8 El Konulan Av Araçları

El konulan av araçları, su ürünleri istihsal vasıtaları (su ürünleri istihsal için kullanılan her çeşit alet, edevat, teçhizat, takım, yemler, tesisler ve gemiler) içerisinde değerlendirilip misina ağı, kalkan ağı, serpme ağı, tırvırı, dip trolü ve algarna şeklindedir (Anonim, 1971).

Misina ağı: Tek başına av kapasitesine sahip olmayan sentetik bir malzeme olan misinadan imâl edilmiş ağı ifade eder ve misina ağları 10/09/2022 yılında yayımlanan 5/1 Numaralı Ticari Amaçlı Su Ürünleri Avcılığının Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ 2022/19 yapılan değişiklikle 500 metre uzunluğunda ve göz açıklığı 17 mm'den küçük olmayacak şekilde ve teknenin bağlı bulunduğu İl Müdürlüğünden izin belgesi almak koşuluyla serbest olmuştur (TOB, 2020).

Kalkan ağı: Uzatma ağları, balıkların galsamalarından ağa takılması veya ağa vurdukları esnada yaptıkları hareketlerle ağlara sarılması ya da sık gözlü ağa çarparak seyrek gözlü ağda torba yapmak suretiyle yakalanmalarını sağlayan istihsal aracıdır

(Anonim, 2010). Bu ağlar çok çeşitli olup her balığın türüne göre ayrılır. Kalkan ağları da bu tanımın içerisinde değerlendirilir ve 15 Nisan-15 Haziran tarihleri arasında her türlü kalkan avcılığı ve satışı yasaklanmıştır.

Serpme ağı: Üstten atılan ağ yardımı ile balığın ağ içinde kalması ve bu şekilde avlanmasını sağlayan av aracını ifade eder. Serpme ağlarının iç sularda kullanımı ve avlak sahasında bulundurulması yasaktır (TOB, 2020).

Tırıvırı: Olta ile atılabilen, bir ucu olta ipine bağlı, farklı ebatlardaki misina ağ parçalarından yapılan ve misinadan yapıldığından dolayı kolayca kopan ve uzun zaman suda kalabilen, bu sebeple doğal yaşam alanlarını tehdit ettiği için kullanımı ve satışı yasaklanan her çeşit ağ parçasına denir (TOB, 2020).

Dip trolü: Özellikle dip balıkları ve eklembacaklıların (karides vs.) avcılığında kullanılırlarsa da farklı tipleri semipelajik ve pelajik balıkların avcılığında da kullanılır. Bu ağların en önemli özelliği ağ çekimi sırasında ağın sürekli olarak deniz tabanı ile irtibatlı olmasıdır. İstenmeyen durumlar dışında ağ zeminden ayrılmaz (Anonim, 2010).

Algarna: Çerçeveli trol olarak bilinen algarna, dip trolünün ağız bölümüne, yatay ve dikey açıklığı sabitlemek için donatılan bir çerçeve ve ağ kısımdan oluşan bir av aracıdır. Algarna ile avcılık 15 Nisan-31 Ağustos tarihleri arasında yasaktır. Sahilden 500 metre mesafe içerisinde yapılamaz. 05.00 ile 20.00 saatleri arasında yapılır. Bir gemide birden fazla algarna bulundurulamaz ve avcılığı yapan teknenin ruhsatını verdiği il müdürlüğünden izin belgesi alması zorunludur (Anonim, 2010).

1.9 El Konulan Su Ürünleri

Denetim esnasında el konulan ve canlı olarak denize bırakılan su ürünleri; istavrit (*Trachurus trachurus*), palamut (*Sarda sarda*), mezigit (*Merlangius merlangus*), kalkan (*Psetta maxima*), barbunya (*Mullus barbatus*) ve lüfer (*Pomatomus saltatrix*)dir.

İstavrit balığı (*Trachurus trachurus*); Denizlerimizde karagöz istavrit olarak yaşar. Boyları 15-25 cm'ye kadar ulaşır. Küçüklerine kıraça denir. Gezici balıklardır. Hamsi, çaça gibi balıkların yavrularıyla beslenirler. Mayıs-ağustos aylarında sürüler halinde ürerler. İstavrit balığı ile ilgili herhangi bir dönemsel yasak olmayıp 5/1 Numaralı Ticari Amaçlı Su Ürünleri Avcılığının Düzenlenmesi Hakkında Tebliğin 17.

Maddesine göre 13 cm altında istavrit avcılığı yapılması yasaktır ve asgari avlanılabilir boydaki istavritlere %15 istisna tanınır (Atalar, 2009).

Palamut balığı (*Sarda sarda*); Scombridae familyasına ait olan genellikle ilkbahar aylarından itibaren sonbahar sonlarına kadar sürüler halinde yaşayan hamsi, sardalya, çaça gibi küçük balıklarla beslenen, boyları 1 metreye kadar ulaşan, Marmara, Ege, Karadeniz ve Akdeniz’de yaşayan bir balık türüdür. 5/1 Numaralı Ticari Amaçlı Su Ürünleri Avcılığının Düzenlenmesi Hakkında Tebliğin 17. Maddesine göre 25 cm altındaki palamut balığının avcılığı yasaktır ve asgari avlanılabilir boydaki palamutlara %5 oranında istisna tanınır. Yine aynı tebliğin 19. Maddesine göre bütün denizlerimizde 1 Nisan-31 Ağustos tarihleri arasında her türlü istihsal vasıtasıyla palamut avcılığı yasaklanmıştır. Ancak 15-31 Ağustos tarihleri arasında çaparı ile avcılık serbest bırakılmıştır (Atalar, 2009).

Mezgit balığı (*Merlangius merlangus*); Bölgede avcılığı yoğun olmakla birlikte boyları 20-40 cm’ye kadar ulaşır. 30-40 metrenin altındaki derin sularda yaşarlar. Üreme şubat-mayıs aylarında görülür. Mezgit balığı içinde herhangi bir dönemsel yasak bulunmamakla birlikte 5/1 Numaralı Ticari Amaçlı Su Ürünleri Avcılığının Düzenlenmesi Hakkında Tebliğin 17. Maddesine göre 13 cm’nin altında mezgit avcılığı yapmak yasaktır ve asgari avlanılabilir boydaki mezgit balığına %5 oranında istisna tanınır (Atalar, 2009).

Kalkan balığı (*Psetta maxima*); Ekonomik değeri yüksek bir dip balığı olan kalkan, Karadeniz’in tanınmış balıklarındandır. Sahillerde 5-10 metreden başlayarak 400 metreye kadar yaşamını sürdürebilir. Etçil bir balık olan kalkan, nisan-haziran aylarında üreme yapar. 5/1 Numaralı Ticari Amaçlı Su Ürünleri Avcılığının Düzenlenmesi Hakkında Tebliğin 20. Maddesine göre 15 Nisan-15 Haziran tarihleri arasında her türlü istihsal vasıtasıyla kalkan avcılığı yasaklanmıştır. Kullanılacak ağların göz açıklığı 400 mm’den küçük olamaz. Kalkan avcılığı yapmak isteyen balıkçıların ruhsatlarının düzenlendiği İl Tarım ve Orman Müdürlüklerinden izin belgesi alması zorunludur. Parakete ve fanyalı ağlarla kalkan avcılığı yasaklanmıştır. Avlanan kalkan balıklarının Bakanlıkça belirlenen yerlerden karaya çıkarılması zorunludur. Yasak dönemde yapılan denetimlerde el konulan kalkan ağları içerisinde kalkan balıklarının denize iadesi yapılmaktadır (Atalar, 2009).

Barbunya (*Mullus barbatus*); Sıcak ve ılık denizlerin kumlu çamurlu sahillerinde 300 m derinliğe kadar yaşarlar. Sürüler halinde gezerler. Ortalama 12-15 cm'den 40 cm büyüklüğe kadar ulaşırlar. Nisan-haziran arası dönemde yumurtlarlar. Barbunya balığı için dönemsel yasak bulunmayıp 5/1 Numaralı Ticari Amaçlı Su Ürünleri Avcılığının Düzenlenmesi Hakkında Tebliğin 17. Maddesine göre 13 cm altında barbunya avcılığı yapmak yasaktır ve asgari avlanılabilir boydaki barbunya balığına %5 oranında istisna tanınır (Atalar, 2009).

Lüfer (*Pomatomus saltator*); Karadeniz ve Ege Denizi arasında gezici bir balık türü olan lüfer büyüme aşamasında değişik isimler alır. 10 cm olanlarına defne yaprağı, 15-18 santimetreye kadar büyüyenlerine çinekop, 28-35 santimetreye kadar ulaşanlarına lüfer ve 35 santimetreden büyük olan türlerine ise kofana adı verilir. Lüfer balığı sonbahar ve kış aylarında en lezzetli devrini yaşar. Yumurtlama dönemleri bahar dönemi ile yaz ayları başlangıcıdır. Verimi yüksek ve ekonomik değeri fazladır (Atalar, 2009).

2. ÖNCEKİ ÇALIŞMALAR

Kaya (2008), Ege Denizi'nde Meriç Nehri ile Fethiye Muğla sınırları arasında su ürünleri avcılığı faaliyetinde bulunan teknelerde gerçekleştirilen kontroller sonucunda elde edilen verileri kullanılarak su ürünleri avlama yasaklarına yönelik ihlalleri incelenmiştir.

Karabacak (2019), Türkiye denizlerindeki 2012-2014 yılları arasında yapılan trol ve gırgır balıkçılığı ihlallerini inceleyerek 1664 ihlalden 1050'sinin trol, 614'ünün gırgır ihlali olduğunu ve trol ihlallerinin gırgır ihlallerine göre daha önemli olduğunu bildirmiştir. En düşük deniz alanına sahip olan Marmara Denizi'nin diğer denizlerimize göre hem trol hem de gırgır ihlallerinde en yüksek paya sahip olduğunu gözlemlemiştir. Türkiye'nin sahil uzunluğunun yaklaşık ¼'üne denk gelen ve tüm ihlallerin %70-80'i ve daha fazlası ihlallerin meydana geldiği 12 avcılık bölgesi olduğunu belirleyerek bu ihlallerin %27'sinin tek başına İstanbul ilinde meydana geldiğini tespit etmiştir. Çalışmada ayrıca sırasıyla İstanbul, Bandırma, İzmir, Samsun ve Mersin'e kayıtlı gemilerin diğer yerlere kayıtlı olan gemilerden daha fazla ihlal işlediklerini bildirmiştir.

Ayaz ve Mazlum (2019), 2009-2014 yılları arasında Sahil Güvenlik Komutanlığının Giresun – Artvin arasında gerçekleştirilen su ürünleri avcılık faaliyetlerinin kontrolleri sonucunda elde edilen verileri kullanarak su ürünleri yasaklarına yönelik ihlalleri incelemiştir. Giresun, Trabzon, Rize, Artvin illerinde yapılan kontrollere baktığında ihlalin en yüksek olduğu ilin Trabzon; en düşük olduğu ilin ise Artvin olduğunu gözlemlemiştir.

Oktay (2021), 2016-2019 yılları arasında Bolu İl Tarım ve Orman Müdürlüğü'nün Bolu il sınırları içerisinde gerçekleştirdiği su ürünleri kontrol ve denetim verileri ile tespit edilen su ürünleri ihlallerini incelemiştir. Bolu ilinde 2016-2019 yılları arasında 2486 denetim yapıldığını ve 185 ihlal olduğunu tespit etmiştir. En fazla ihlalin Seben ilçesinde (83) olduğu gözlemlenirken, Mudurnu, Gerede, Kıbrısçık ve Dörtdivan ilçelerinde ise hiç ihlal tespit edilmediğini bildirmiştir. İhlallerin niteliğine bakıldığında en fazla amatör avcılığa aykırılık (127) durumu görülürken, en az ihlal ise bilgi ve belge vermemek (1) ile yasak su ürünlerinin satışının (1) olduğunu belirtmiştir. Bolu ilinde su ürünleri ihlalinin niteliğine göre en

fazla amatör avcılığa aykırılığın olması nedeniyle ihlallerin önüne geçebilmek için bu konu ile alakalı daha fazla önlem alınmasının faydalı olacağını belirtmiştir. Bu amaçla amatör balıkçı belgesi zorunlu tutularak, yasak ve sınırları içeren eğitimlerin verilmesinin önem arz edeceği öngörülmektedir. Ayrıca önlemler arasında daha çok su ürünleri mühendisinin istihdamı ve su ürünleri koruculuk sistemine imkân tanınmasının bölgede süregelen ihlaller üzerine önemli caydırıcılığı olacağı bildirmiştir.

Yağcılar (2009), Ocak 2004 – Aralık 2008 tarihleri arasında, Sahil Güvenlik Akdeniz Bölge Komutanlığınca; batıda Kötü Burun (36°24'00''K- 029°06'00''D) ve doğuda Suriye sınırı (36°00'00''K- 035°45'00''D) arasında balıkçılık faaliyetinde bulunan teknelerde yapılan kontrolleri incelemiştir. Ruhsat tezkeresi; av vasıtalarının sahip olması gereken asgari vasıflar, yer, zaman, boy ve tür; trol avcılığı ve patlayıcı, uyuşturucu, kimyasal madde ve elektrik kullanımı ile ilgili ihlallere uygulanan yasal işlem tutanakları istatistiksel olarak derlemiştir. Elde edilen verileri kullanarak, su ürünleri mevzuatına yönelik ihlallerin çeşitli açılardan analizlerini yapmış ve çözüm önerilerine katkıda bulunmayı hedeflemiştir.

Tanış (2013), 2008-2012 yılları arasında Sahil Güvenlik Komutanlığının Kocaeli-Kefken ile Artvin-Hopa sınırları arasında su ürünleri avcılığı faaliyetlerinde gerçekleştirilen kontroller sonucunda elde edilen verileri kullanarak su ürünleri avlama yasaklarına yönelik ihlaller incelemiştir. Yapılan çalışmada 2008- 2012 yılları arasında 2/1 numaralı ticari amaçlı su ürünleri avcılığını düzenleyen tebliğ baz alınarak balıkçıların bu süreç içerisinde av yasaklarına yönelik yaptıkları ihalelerin çeşitli açılardan analizleri yapılarak çözüm önerilerine ve ülkemizin '*Avrupa Birliği Uyum Projesi*' kapsamında balıkçılık faslına katkı sağlanmasını amaçlamıştır.

Ayaz (2015), 2009-2014 yılları arasında Sahil Güvenlik Komutanlığının Giresun – Hopa arasında gerçekleştirilen su ürünleri avcılık faaliyetlerinin kontrolleri sonucunda elde edilen verileri kullanarak su ürünleri yasaklarına yönelik ihlalleri incelemiştir. Giresun, Trabzon, Rize, Artvin illerinde yapılan kontrollere bakıldığında ihlalin en yüksek olduğu ilin Trabzon; en düşük olduğu ilin ise Artvin olduğunu belirlemiştir. Avcılık türleri bakımından gırgır ağları ile avcılık yapan teknelere kesilen ceza miktarlarının diğer avcılık türlerine göre fazla olduğu gözlemlenmiştir.

Gümüşay (2007), Ocak –Aralık 2006 tarihleri arasında Sahil Güvenlik Bölge Komutanlığı ile Tarım ve Köyisleri Bakanlığı İl Müdürlüklerince Kocaeli-Kefken ile Artvin-Hopa sınırları arasında su ürünleri avcılığı faaliyetinde bulunan teknelerde gerçekleştirilen kontroller sonucunda elde edilen verileri kullanarak su ürünleri avlama yasaklarına yönelik ihlalleri incelemiştir. Gümüşay; çalışmasında, farklı katogorideki balıkçılık sektörünün su ürünleri av yasaklarına yönelik ihlallerinin çeşitli açılardan analizlerini yapmış olup çözüm önerilerine sağlıklı katkıları oluşturulmasını hedeflemiştir. Çalışmada elde edilen verilere göre, denetim faaliyetlerinde bulunan ilgili kurumlarımızın etkin çalışmalarının yanı sıra balıkçı kitlesinin ekonomik, sosyal ve eğitim düzeyinde yeterli oranda bilinçlendirilmelerinin de önemli bir denetim unsuru olabileceği gözlemiştir.

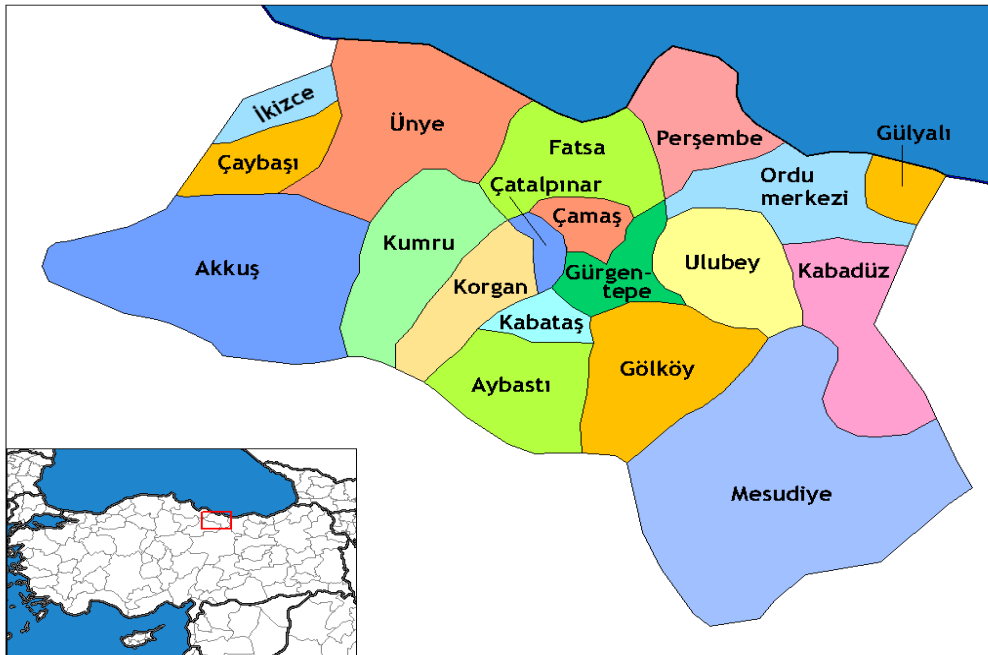
Tezcan (2008), Türkiye mevzuatına ilişkin olarak 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu, Su Ürünleri Yönetmeliği ile Ticari Amaçlı Su Ürünleri Avcılığını Düzenleyen 1/1 Numaralı Tebliği incelemiş, karşılığında Yunanistan'da kanunların ilgili kısımları ile Yunanistan'ın bir Avrupa Birliği (AB) ülkesi olmasından dolayı AB'nin su ürünlerine ilişkin mevzuatlarının karşılaştırmasını yapmıştır. Sahil Güvenlik uygulamalarının karşılaştırılmasında ise Türk Sahil Güvenlik Komutanlığı ile Yunan Sahil Güvenlik Komutanlığının su ürünleri ile ilgili yapmış olduğu faaliyetleri karşılaştırılmıştır. Su Ürünleri Kanununda, AB uyum çalışmaları kapsamında yapılması tasarlanan değişikliklerin Türkiye Büyük Millet Meclisi alt komisyonlarında görüşüldüğünü belirterek, bu kanunun iki ülke ve dolayısıyla AB ile olan mevzuat farklılıklarının ortadan kalkacağını değerlendirmektedir.

3. MATERYAL ve YÖNTEM

3.1 Materyal

3.1.1 Araştırma Sahası

Araştırma sahasını, Doğu Karadeniz Bölgesi'nde yer alan ve toplam 19 ilçesi bulunan Ordu ili (Altınordu (merkez ilçe), Akkuş, Aybastı, Çamaş, Çatalpınar, Çaybaşı, Fatsa, Gökçöy, Gülyalı, Gürgentepe, İkizce, Kabataş, Korgan, Kumru, Mesudiye, Perşembe, Ulubey ve Ünye) oluşturmaktadır. Araştırma bölgesindeki yetiştiricilik tesisleri; 7 adet deniz, 3 adet baraj gölü, 2 adet kuluçkahane ve 20 tane kara tesisi şeklindedir. Gülyalı ilçesinde 1, Altınordu ilçesinde 1, Perşembe ilçesinde 3, Fatsa ilçesinde 2 ve Ünye İlçesinde ise 2 adet karaya çıkış noktası bulunmakta olup Altınordu ilçesinde 1, Perşembe ilçesinde 2 ve Fatsa ilçesinde ise 1 adet çekek yeri bulunmaktadır. Su ürünleri perakende satış yerleri incelendiğinde ise Altınordu ilçesinde 45, Fatsa ilçesinde 17, Ünye ilçesinde 12, Perşembe ilçesinde 11, Gülyalı ilçesinde 1, Kumru ilçesinde 3, Aybastı ve Çatalpınar ilçelerinde 2, Ulubey ve Korgan ilçelerinde birer adet olmak üzere toplam 95 adettir (Şekil 3.1).

Şekil 3.1 Ordu İl Haritası (Anonim, 2023).

3.2 Yöntem

Araştırmada, 2020-2022 yılları içerisinde Ordu İl Tarım ve Orman Müdürlüğü ile İlçe Müdürlüklerindeki görevli kontrol görevlileri tarafından gerçekleştirilen su ürünleri kontrol ve denetimleri ile avcılık ve yetiştiricilik denetimleri irdelenmiştir (Şekil 3.2). Ordu sınırları içerisindeki denetimler sırasında karşılaşılan ihlaller, kesilen idari para cezası kararları, ihlal türleri, el konulan su ürünleri ve istihsal vasıtaları yıllara göre değerlendirilmiş, veriler grafik ve tablolar halinde sunulmuştur. Araştırmada 2020-2022 yılları arasındaki Ordu İl Tarım ve Orman Müdürlüğü ve İlçe Müdürlüklerinin verileri ile HBS (Hayvan Bilgi Sistemi) veri tabanından yararlanılmıştır.

Şekil 3.2 İl Tarım ve Orman Müdürlüğü Tarafından Gerçekleştirilen Su Ürünleri Kontrol ve Denetimleri

4. ARAŞTIRMA BULGULARI

4.1 İlçelerin 2020-2022 Yılları Arasındaki Denetim ve İhlal Sayıları

Ordu ilinin toplamda 10 ilçesinde (Altınordu, Perşembe, Ünye, Fatsa, Gülyalı, Mesudiye, Korgan, Ulubey, Aybastı, Akkuş) Ordu İl Tarım ve Orman Müdürlüğü ve İlçe Müdürlüklerindeki görevli su ürünleri kontrol görevlilerinin 2020-2022 yılları arasında gerçekleştirdikleri denetim sayıları incelenmiştir.

4.1.1 Ordu İlinin İlçelerine Göre 2020 Yılına Ait Denetim ve İhlal Sayılarının Dağılımı

Ordu İl Tarım ve Orman Müdürlüğü ve İlçe Müdürlükleri tarafından 2020 yılında toplam 1316 adet denetim faaliyeti gerçekleştirilmiş olup en fazla denetim yapan ilçenin 374 adet ile Altınordu ilçesi, en az denetim yapan ilçenin ise 2 adet ile Aybastı ilçesi olduğu görülmüştür. İhlaller incelendiğinde en çok ihlalin 32 adet ile Altınordu ilçesinde olduğu görülmüş, Gülyalı, Mesudiye, Korgan, Ulubey, Aybastı ve Akkuş ilçelerinde ise hiç ihlal kayıt edilmemiştir. İlçelerin denetim ve ihlal sayıları Çizelge 4.1’de verilmiştir.

Çizelge 4.1 Ordu İli’nin İlçelerine Göre 2020 Yılı Denetim ve İhlal Sayılarının Dağılımı

İLÇE ADI	DENETİM	YÜZDE (%)	İHLAL	YÜZDE (%)
Altınordu	374	28.4	32	37.6
Perşembe	323	24.5	12	14.1
Ünye	296	22.5	12	14.1
Fatsa	212	16.1	29	34.1
Gülyalı	70	5.3	0	0.0
Mesudiye	25	1.9	0	0.0
Korgan	10	0.8	0	0.0
Ulubey	4	0.3	0	0.0
Aybastı	2	0.2	0	0.0
Akkuş	0	0.0	0	0.0
Toplam	1316	100	85	100

4.1.2 Ordu İlinin İlçelerine Göre 2021 Yılı Denetim ve İhlal Sayılarının Dağılımı

Ordu İl Tarım ve Orman Müdürlüğü ve İlçe Müdürlükleri tarafından 2021 yılında toplam 1231 adet denetim faaliyeti gerçekleştirilmiştir. En fazla denetim yapan ilçenin 365 adet ile Altınordu ilçesi, en az denetim yapan ilçenin ise 1 adet ile Ulubey ilçesi olduğu görülmüştür. İhlaller incelendiğinde en çok ihlal 35 adet ile Altınordu ilçesinde görülmüş, Mesudiye, Korgan, Ulubey, Aybastı ve Akkuş ilçelerinde ise hiç ihlal kayıt edilmemiştir. İlçelerin denetim sayıları Çizelge 4.2’ de verilmiştir.

Çizelge 4.2 Ordu İlinin İlçelerine Göre 2021 Yılı Denetim ve İhlal Sayılarının Dağılımı

İLÇE ADI	DENETİM	YÜZDE (%)	İHLAL	YÜZDE (%)
Altınordu	365	29.7	35	47.3
Perşembe	289	23.5	12	16.2
Ünye	168	13.6	11	14.9
Fatsa	222	18.0	14	18.9
Gülyalı	133	10.8	2	2.7
Mesudiye	31	2.5	0	0.0
Korgan	18	1.5	0	0.0
Ulubey	1	0.1	0	0.0
Aybastı	0	0.0	0	0.0
Akkuş	4	0.3	0	0.0
Toplam	1231	100	74	100

4.1.3 Ordu İlinin İlçelerine Göre 2022 Yılı Denetim ve İhlal Sayılarının Dağılımı

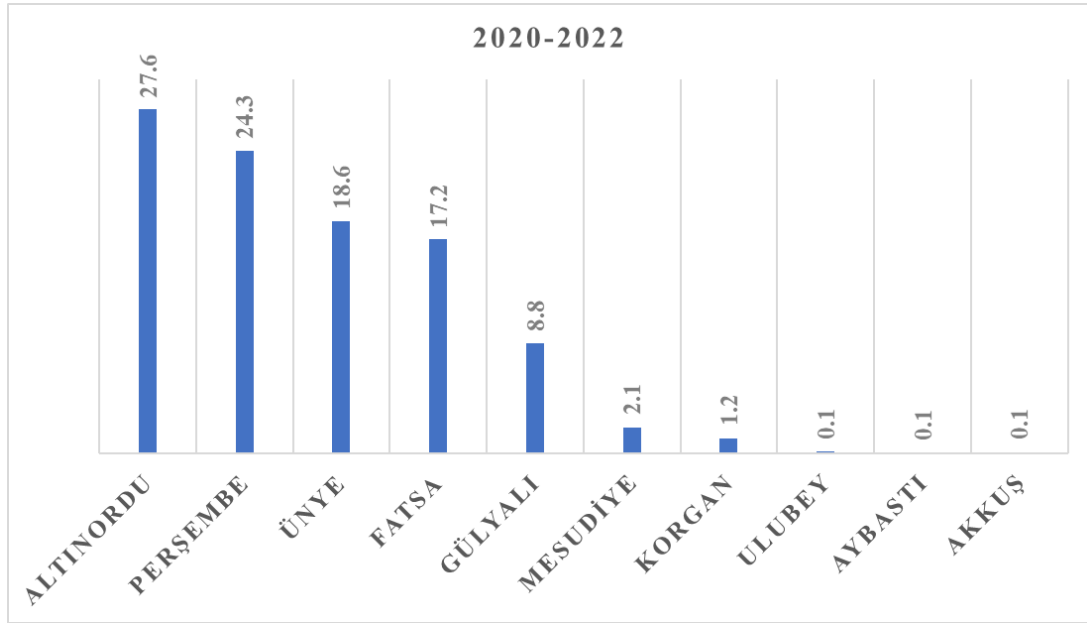
Ordu İl Tarım ve Orman Müdürlüğü ve İlçe Müdürlükleri tarafından 2022 yılında toplam 1417 adet denetim faaliyeti gerçekleştirilmiş ve en fazla denetim yapan ilçenin 354 adet ile Altınordu ilçesi, en az denetim yapan ilçenin ise 20 adet ile Korgan ilçesi olduğu görülmüştür. İhlaller incelendiğinde en çok ihlal 13 adet ile Altınordu ilçesinde olup, Mesudiye, Korgan, Ulubey, Aybastı ve Akkuş ilçelerinde ise hiç ihlal kayıt edilmemiştir. İlçelerin denetim sayıları Çizelge 4.3’de verilmiştir.

Çizelge 4.3 Ordu İlinin İlçelerine Göre 2022 Yılı Denetim ve İhlal Sayılarının Dağılımı

İLÇE ADI	DENETİM	YÜZDE (%)	İHLAL	YÜZDE (%)
Altınordu	354	25.0	13	39.4
Perşembe	350	24.7	9	27.3
Ünye	274	19.3	7	21.2
Fatsa	246	17.4	3	9.1
Gülyalı	147	10.4	1	3.0
Mesudiye	26	1.8	0	0.0
Korgan	20	1.4	0	0.0
Ulubey	0	0.0	0	0.0
Aybastı	0	0.0	0	0.0
Akkuş	0	0.0	0	0.0
Toplam	1417	100	33	100

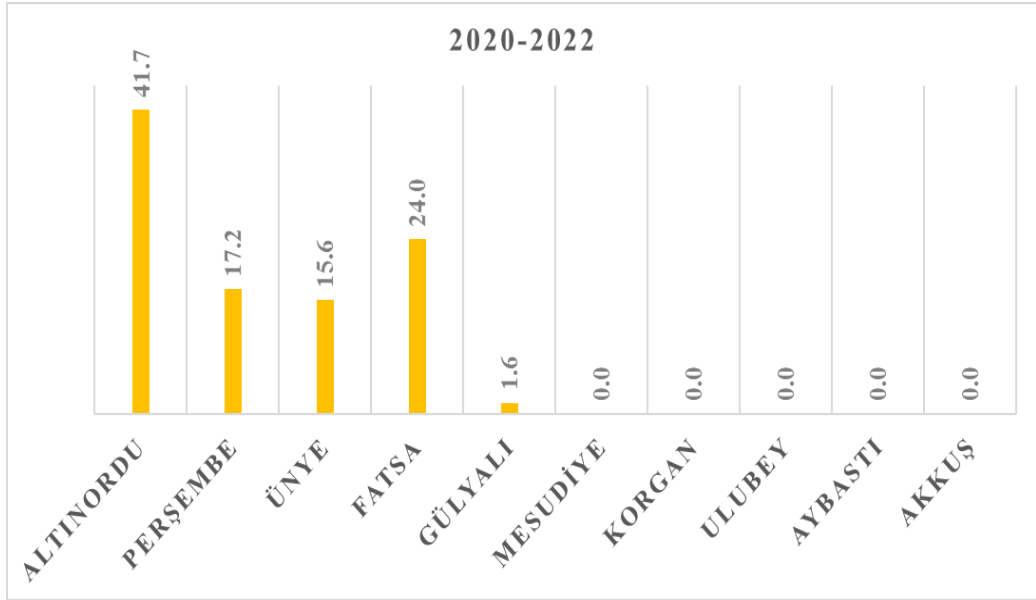
4.1.4 Ordu İli'nin İlçelerine Göre 2020-2022 Yılı Denetim ve İhlal Sayılarının Dağılımı

Ordu İl Tarım ve Orman Müdürlüğü ve İlçe Müdürlükleri tarafından 2020-2022 yıllarında toplam 3964 adet denetim faaliyeti gerçekleştirilmiş ve en fazla denetimin 1093 adet ile Altınordu ilçesinde yapıldığı, en az denetim yapan ilçelerin ise Ulubey, Aybastı ve Akkuş olduğu görülmüştür (Şekil 4.1).

Şekil 4.1 2020-2022 Ordu İlçeleri Denetim Oranları

Ordu İl Tarım ve Orman Müdürlüğü ve İlçe Müdürlükleri tarafından 2020-2022 yıllarında toplam 192 adet ihlal kaydı gerçekleştirilmiş ve en fazla ihlal yapan ilçenin 80 adet ile Altınordu ilçesi, en az ihlal yapan ilçenin ise Gülyalı ilçesi olduğu görülmüştür. Mesudiye, Korgan, Ulubey, Aybastı ve Akkuş ilçelerinde ise hiç ihlal görülmemiştir (Şekil 4.2).

Şekil 4.2 2020-2022 Ordu İlçeleri İhlal Oranları

4.2 Ordu İlinde 2020-2022 Yılları Arasında Yapılan Denetim Sayıları ve Sahaları

4.2.1 Ordu İlinde 2020 Yılında Yapılan Denetim Sayıları ve Sahaları

Ordu ilinde 2020 yılında, Ordu İl Tarım ve Orman Müdürlüğü ve İlçe Müdürlükleri tarafından, 8 farklı türdeki denetim sahalarında 1316 adet su ürünleri denetimi gerçekleştirildiği görülmüştür. Ordu iline ait 2020 yılı denetim sayıları Çizelge 4.4'de sunulmuştur.

Çizelge 4.4 Ordu İli 2020 Yılı Türüne Göre Denetim Sayıları

DENETİM ALANI	DENETİM SAYISI	YÜZDE (%)
Deniz	79	6
İçsu	49	3,72
Karaya Çıkış Noktası	522	39,66
Balık Hali-Nakil Vasıtası-Yol Kontrolü	100	7,59
Perakende Satış Yeri	474	36,06
Su Ürünleri İşleme Tesisi-Soğuk Hava Deposu	13	0,98
Diğer	4	0,30
Yetiştiricilik Tesisi Denetimi	75	5,69
TOPLAM	1316	100

Ordu İlinde 2020 yılında gerçekleştirilen denetimlerde en fazla denetimin %39.66 oranıyla ürünün karaya çıkış noktaları-barınak, liman, çekek yerlerinde yapıldığı onu sırasıyla, %36.06 oranıyla perakende satış yerleri, %7.59 oranıyla balık hali ve nakil vasıtası kontrolü ve %6 oranıyla da deniz denetimlerinin takip ettiği görülmüştür.

4.2.2 Ordu İli'nde 2021 Yılında Yapılan Denetim Sayıları ve Sahaları

Ordu ilinde 2021 yılında Ordu İl Tarım ve Orman Müdürlüğü ve İlçe Müdürlükleri tarafından 8 farklı türdeki denetim sahalarında 1231 adet su ürünleri denetimi gerçekleştirilmiştir. Ordu iline ait 2021 yılı denetim sayıları Çizelge 4.5'de sunulmuştur.

Çizelge 4.5 Ordu İli 2021 Yılı Türüne Göre Denetim Sayıları

DENETİM ALANI	DENETİM SAYISI	YÜZDE (%)
Deniz	94	7.63
İçsu	39	3.17
Karaya Çıkış Noktası	432	35.1
Balık Hali-Nakil Vasıtası-Yol Kontrolü	86	6.99
Perakende Satış Yeri	471	38.26
Su Ürünleri İşleme Tesisi-Soğuk Hava Deposu	26	2.11
Diğer	0	0
Yetiştiricilik Tesisi Denetimi	83	6.74
TOPLAM	1231	100

Ordu ilinde 2021 yılı içinde en fazla denetimin %38.26 oranıyla perakende satış yerlerinde yapıldığı onu sırasıyla %35.1 oranı ile ürünün karaya çıkış noktaları-barınak, liman, çekek yerlerinin, %7.63 oranı ile deniz, %6.99 oranı ile de balık hali ve nakil vasıtası kontrollerinin izlediği belirlenmiştir.

4.2.3 Ordu İlinde 2022 Yılında Yapılan Denetim Sayıları ve Sahaları

Ordu ilinde 2022 yılında Ordu İl Tarım ve Orman Müdürlüğü ve İlçe Müdürlükleri tarafından 8 farklı türdeki denetim sahalarında 1417 adet su ürünleri denetimi gerçekleştirildiği tespit edilmiştir. Ordu iline ait 2022 yılı denetim sayıları Çizelge 4.6’da sunulmuştur.

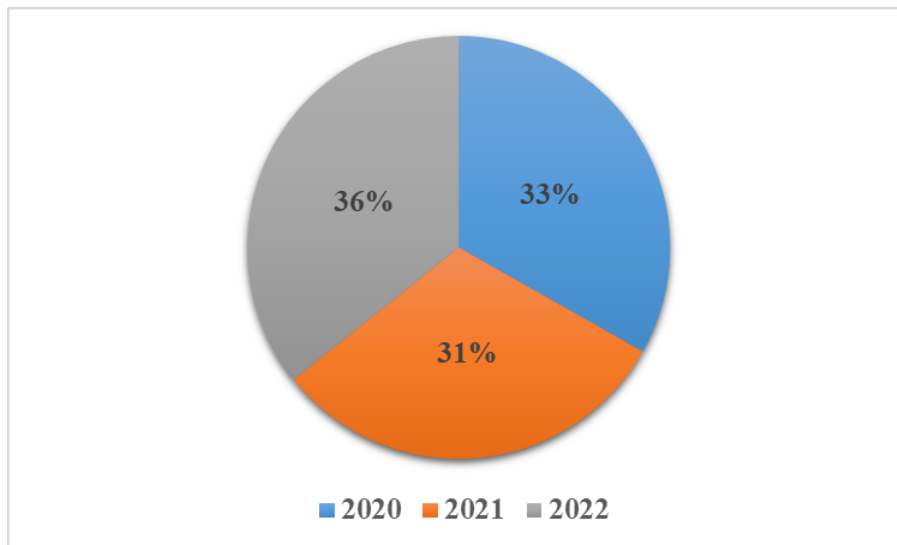
Çizelge 4.6 Ordu İli 2022 Yılı Türüne Göre Denetim Sayıları

DENETİM ALANI	DENETİM SAYISI	YÜZDE (%)
Deniz	105	7.41
İçsu	37	2.61
Karaya Çıkış Noktası	646	45.59
Balık Hali-Nakil Vasıtası-Yol Kontrolü	32	2.26
Perakende Satış Yeri	464	32.75
Su Ürünleri İşleme Tesisi-Soğuk Hava Deposu	38	2.68
Diğer	0	0
Yetiştiricilik Tesisi Denetimi	95	6.70
TOPLAM	1417	100

2022 yılı denetimleri incelendiğinde Ordu ilinde en fazla denetimin %45.59’lik oranla ürünün karaya çıkış noktaları-barınak, liman, çekek yerlerinde yapıldığı ve onu sırasıyla %32.75 ile perakende satış yerleri, %7.41 ile deniz, %6.7 ile de yetiştiricilik tesisi denetimlerinin izlediği görülmüştür.

4.2.4 2020-2022 Yılları Arasındaki Denetim Sayıları ve Alanlarının İncelenmesi

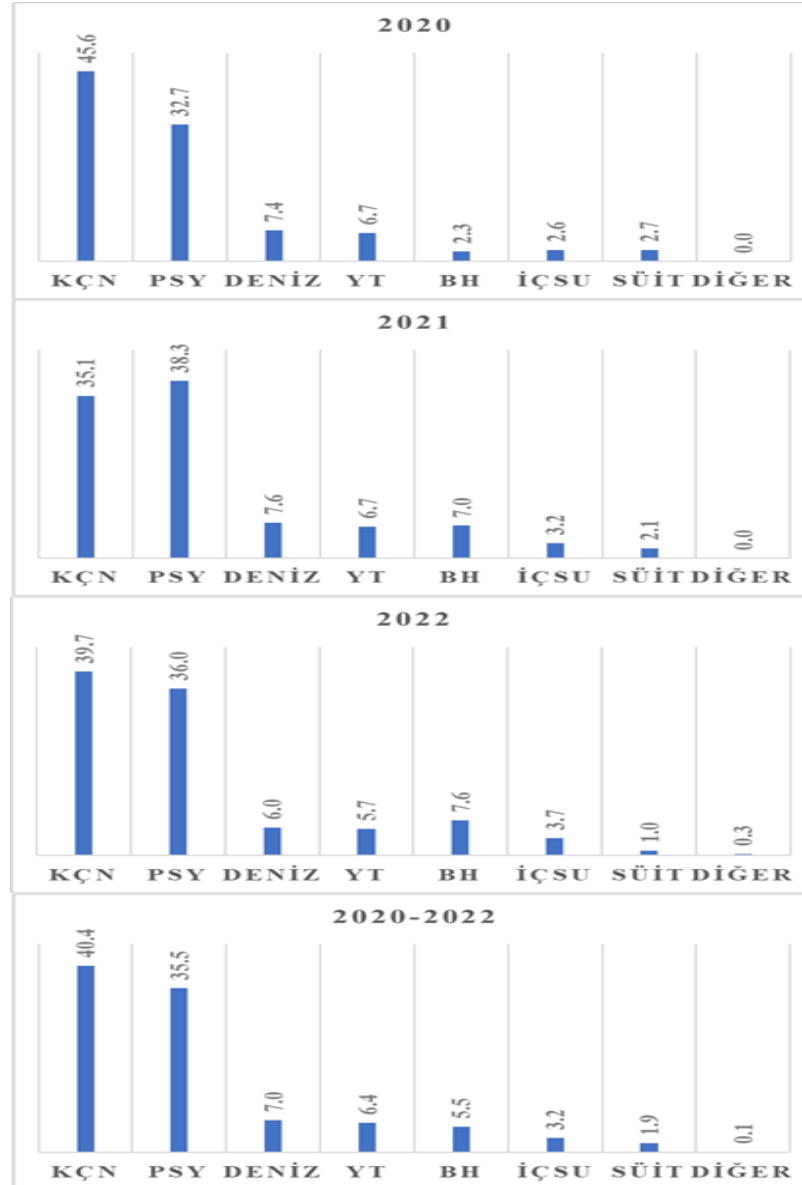
Ordu ilinde en fazla denetimin 2022 yılında (%36) yapıldığı ve onu sırasıyla 2020 yılı (%33) ve 2021 yılının (%31) izlediği belirlenmiştir (Şekil 4.3).

Şekil 4.3 Ordu İli 2020-2022 Yılları Arasındaki Denetim Sayıları

Ordu ilinde 2020-2022 yılları arasında en fazla denetim yapılan 4 alanda gerçekleşen denetim sayıları Şekil 4.4'te görüldüğü gibidir.

Ordu ili 2020-2022 yılları arasındaki denetim alanları incelendiğinde yıllar arasında farklılıklar olduğu görülmektedir. 2020 yılında Karaya Çıkış Noktası (KÇN) denetimlerinin yoğun olarak yapıldığı, 2021 yılında ise Perakende Satış Yeri (PSY) denetiminin daha fazla yapıldığı tespit edilmiştir. Deniz, Balık Hali-Nakil Vasıtası-Yol Kontrolü ve İçsu denetimlerinde yıllara oranla bir artış olduğu görülmektedir.

(KÇN: Karaya Çıkış Noktası, PSY: Perakende Satış Yeri, YT: Yetiştiricilik Tesisi, BH: Balık Hali-Nakil Vasıtası-Yol Kontrolü, SÜİT: Su Ürünleri İşleme Tesisi-Soğuk Hava Deposu)

Şekil 4.4 Ordu ilinde 2020-2022 Yılları Arasında Gerçekleşen Denetim Alanlarının Dağılımları

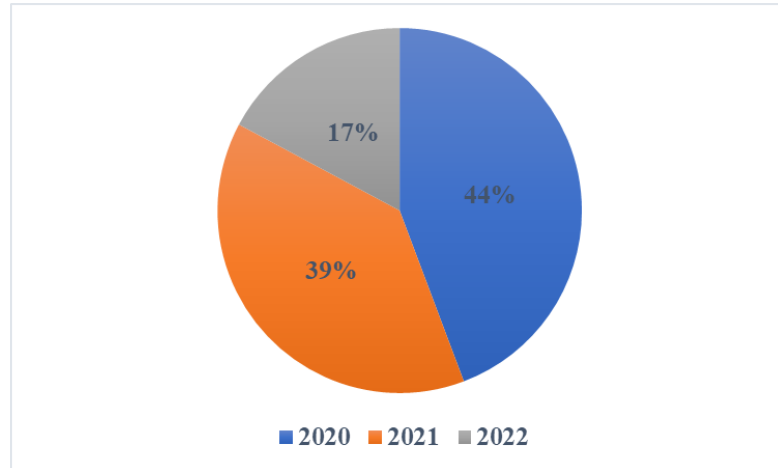
4.3 Ordu İlinde 2020-2022 Yılları Arasındaki Su Ürünleri İhlallerinin İncelenmesi

Ordu ilinde 2020-2022 yılları arasındaki su ürünleri ihlalleri 1380 sayılı Su Ürünleri Kanununun 36. Maddesine istinaden ihlal adına göre gruplandırılarak yıllara göre incelenmiştir.

Ordu ilinde 2020-2022 yılları arasındaki su ürünleri ihlalleri Çizelge 4.7’de verildiği gibidir.

Ordu ilinde 2020-2022 yıllarına ait su ürünleri ihlalleri incelendiğinde; en fazla 2020 yılında 1380 sayılı Su Ürünleri Kanununun 36. Maddesi gereğince işlem yapıldığı ve onu 2021 ve 2022 yıllarının takip ettiği belirlenmiştir. İhlal adına göre bakıldığında en fazla “*Amatör Avcılığa Aykırılık*” ihlali ile işlem yapıldığı ve onu “*Yasak Yolla Elde Edilen Su Ürünlerinin İmalatta Kullanılması, İhracı, Satışı, Depolanması*”ve “*Ticari Amaçlı Avcılık Faaliyetleri*”nin takip ettiği görülmektedir. En az işlem yapılan ihlallerin ise “*Elektroşok ile Avcılık*”ve “*Avcılık ve Yetiştiriciliğine İlişkin İzleme ve Takip Sistemleri*” ihlallerinin olduğu belirlenmiştir.

Ordu iline ait 2020-2022 yılları arasındaki su ürünleri ihlal sayılarının yıllara göre dağılımı Şekil 4.5’de verilmiştir.

Şekil 4.5 Ordu ilinde 2020-2022 Yılları Arasındaki Su Ürünleri İhlal Sayıları

Çizelge 4.7 Ordu İlinde 2020-2022 Yılları Arasındaki Su Ürünleri İhlalleri

İhlal Adı	2020	%	2021	%	2022	%	2020-2022	%
Amatör avcılığa aykırılık	37	43.5	24	32.4	18	54.5	79	41.4
Yasak yolla elde edilen su ürünlerinin imalatatta kullanılması, ihracı, satışı, depolanması	12	14.1	18	24.3	2	6.1	32	16.7
Ticari amaçlı avcılık faaliyetleri	6	7.1	19	25.7	6	18.2	31	16.1
Belirlenen belgeleri bulundurmama istenildiği şekilde göstermeme (nakil)	11	12.9	6	8.1	3	9.1	20	10.4
Ruhsat tezkeresi göstermemek	6	7.1	1	1.4	0	0.0	7	3.6
Uygun olmayan av aracı ile donanım bulundurma kullanma	1	1.2	4	5.4	2	6.1	7	3.6
Trole kapalı alanda trol ile su ürünleri avcılığı	4	4.7	1	1.4	0	0.0	5	2.6
Bilgi ve belge vermemek	4	4.7	1	1.4	0	0.0	5	2.6
Ruhsat tezkeresiz ticari avcılık	0	0.0	0	0.0	2	6.1	2	1.0
Bölge, zaman, tür ve büyüklük yönünden getirilen düzenlemelere uymamak	2	2.4	0	0.0	0	0.0	2	1.0
Elektroşok ile avcılık	1	1.2	0	0.0	0	0.0	1	0.5
Avcılık ve yetiştiriciliğe ilişkin izleme ve takip sistemleri	1	1.2	0	0.0	0	0.0	1	0.5
Toplam	85	100	74	100	33	100	192	100

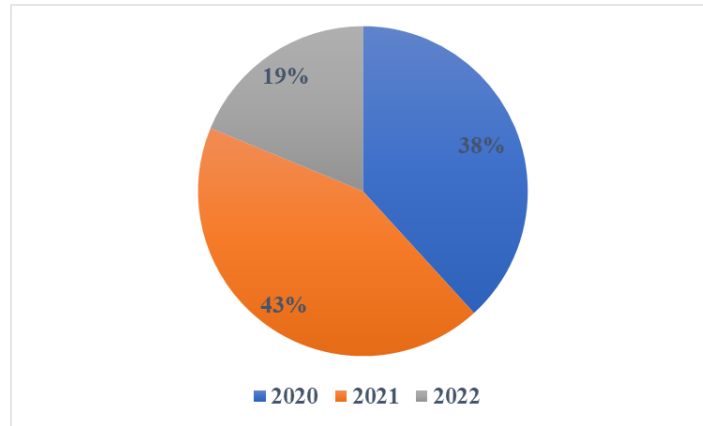
4.4 Ordu İlinde 2020-2022 Yılları Arasındaki Su Ürünleri İdari Para Cezalarının İncelenmesi

Ordu ilinde 2020-2022 yılları arasında belirlenen su ürünleri idari para cezaları ve miktarları Çizelge 4.8’de verilmiştir.

Çizelge 4.8 Ordu İlinde 2020-2022 Yılları Arasındaki Su Ürünleri İdari Para Cezaları ve Miktarları

İhlal Adı	2020	2021	2022	Toplam (₺)
Yasak yolla elde edilen su ürünlerinin imalatta kullanılması, ihracı, satışı, depolanması	60.000	98.190	14.858	173.048
Ticari amaçlı avcılık faaliyetleri	15.000	51.813	22.284	89.097
Amatör avcılığa aykırılık	27.750	19.632	20.052	67.434
Belirlenen belgeleri bulundurmayanlara istenildiği şekilde göstermeyenlere (nakil)	11.000	6.546	4.455	22.001
Trole kapalı alanda trol ile su ürünleri avcılığı	10.000	7.637	0	17.637
Uygun olmayan av aracı ile donanım bulundurma kullanma	2.500	7.416	7.428	17.344
Ruhsat tezkeresiz ticari avcılık	0	0	14.858	14.858
Ruhsat tezkeresi göstermemek	12.000	1.091	0	13.091
Bölge, zaman, tür ve büyüklük yönünden getirilen düzenlemelere uymamak	10.000	0	0	10.000
Elektroşok ile avcılık	10.000	0	0	10.000
Avcılık ve yetiştiriciliğe ilişkin izleme ve takip sistemleri	10.000	0	0	10.000
Bilgi ve belge vermemek	2.800	763	0	3.563
Toplam (₺)	171.050	193.088	83.935	448.073

Ordu ilinde 2020-2022 yılları arasındaki su ürünleri ihlal idari para cezaları dağılımı Şekil 4.6’da verilmiştir.

Şekil 4.6 Ordu İlinde 2020-2022 Yılları Arasındaki Su Ürünleri İdari Para Cezaları

4.5 Ordu İlinde 2020-2022 Yılları Arasındaki El Konulan Su Ürünleri Av Araçlarının İncelenmesi

Ordu ilinde 2020-2022 yılları arasında el konulan su ürünleri av araçları Çizelge 4.9’da verilmiştir.

Çizelge 4.9 Ordu İlinde 2020-2022 Yılları Arasında El Konulan Su Ürünleri Av Araçları (adet)

Av Aracı (Adet)	2020	2021	2022	Toplam
Kalkan Ağı	8	11	3	22
Pinter	0	4	3	7
Tırıvrı	114	0	6	120
Uzatma Ağı	75	81	10	166
Trol Takımı	1	1	0	2
Parakete	0	1	0	1
Serpme	5	3	0	8
Toplam	203	101	22	326

Ordu ilinde 2020-2022 yılları arasında en fazla uzatma ağına el konulduğu, en az ise 2021 yılında 1 adet paraketeye el konulduğu tespit edilmiştir.

4.6 Ordu İlinde 2020-2022 Yılları Arasında El Konulan Su Ürünleri Türleri ve Miktarları

Ordu ilinde 2020-2022 yılları arasında el konulan su ürünleri türleri ve miktarları Çizelge 4.10’da verilmiştir.

Çizelge 4.10 Ordu İlinde 2020-2022 Yılları Arasında El Konulan Su Ürünleri Türleri ve Miktarları

Su Ürünleri	2020	2021	2022	Toplam (kg)
İstavrit	1590	4021	1475	7086
Barbunya	145	535	0	680
Mezgit	573	0	0	573
Lüfer	0	100	0	100
Hamsi	15	44	0	59
Kalkan	30	6	0	36
Sazan	4	0	0	4
Palamut	0	0	2	2
Toplam (kg)	2357	4706	1477	8540

Ordu ilinde 2020-2022 yılları arasında en fazla el konulan su ürünlerinin 4706 kg ile 2021 yılında, en az ise 1477 kg ile 2022 yılı olduğu görülmektedir. En fazla el konulan tür istavrit balığı iken en az el konulan tür ise 2 kg ile palamut balığıdır.

Ordu ilinde el konulan su ürünleri türleri deniz, perakende satış yeri, nakil vasıtaları ve su ürünleri halinde yapılan denetimler sonucunda el konulan türlerdir.

5. TARTIŞMA ve SONUÇ

Karadeniz’de avlanan balık tür sayısı Türkiye’nin diğer bölgeleri olan Marmara, Ege ve Akdeniz’e oranla daha azdır. Tür sayısı az olmasına rağmen avcılık miktarı olarak yüksek av oranına sahip bir bölgedir. Karadeniz’de batıdan doğuya doğru her kıyı ilinde yoğun balıkçılık faaliyeti gerçekleşmektedir. Balıkçılığın düzgün yönetilebilmesi, balık kaynaklarının devamlılığı, çevrenin korunması gibi konuların düzen ve nizamı için su ürünleri denetim mekanizmasının önemi büyüktür. Gümüşay (2007), 2006 yılında yaptığı çalışmada Artvin’den Düzce’ye kadar olan bölgede yapılan denetimleri incelemiştir. 2006 yılı için yapılan denetimlerde en yüksek sayı 931 adet denetim ile Ordu iline aittir. Daha sonra sırasıyla; Kastamonu (883), Rize (598), Artvin (572), Sinop (401), Sakarya (320), Bartın (241), Samsun (229), Trabzon (148), Giresun (129), Zonguldak (98), Düzce (16) illeri gelmektedir. Bu durum Ordu ilinin, karadeniz balıkçılığı açısından önemini göstermektedir.

Bu çalışmada 2020-2022 yılları arasında Ordu iline bağlı ilçelerdeki su ürünleri denetim sayıları ve ihlal sayıları incelenmiştir. 2020 yılında Ordu iline bağlı ilçelerde yapılan su ürünleri denetim sayılarına bakıldığında, denetim sayısının %96.8’lik kısmı; merkez ilçe olan Altınordu ilçesinden (%28.4) başlayarak sırasıyla; Perşembe (%24.5), Ünye (%22.5), Fatsa (%16.1) ve Gülyalı (%5.3), 2021 yılı için denetim sayılarının %95,6’lik kısmı; Altınordu ilçesinden (%29.7) başlayarak sırasıyla; Perşembe (%23.5), Ünye (%13,6), Fatsa (%18.0) ve Gülyalı (%10.8), 2022 yılı için denetim sayılarının %96.8’lik kısmı; Altınordu ilçesinden (%25.0) başlayarak sırasıyla; Perşembe (%24.7), Ünye (%19.3), Fatsa (%17.4) ve Gülyalı (%10.4) ilçelerinden oluşmaktadır. 2020-2022 yılları için su ürünleri denetim sayısı oransal olarak incelendiğinde ise Altınordu ilçesinden (%27.6) başlayarak sırasıyla; Perşembe (%24.3), Ünye (%18.6), Fatsa (%17.2) ve Gülyalı (%8.8) ilçeleri denetimin %96.4’lük kısmını oluşturmaktadır. Kayıt altına alınan ihlal sayılarına baktığımızda ise Ordu iline bağlı ilçelerde 2020 yılı için Altınordu (%37.6) ilçesinden başlayarak sırasıyla; Fatsa (%34.1), Perşembe (%14.1), Ünye (%14.1), 2021 yılı için Altınordu (%47.3), Fatsa (18.9) Perşembe (%16.2), Ünye (%14.9) ve Gülyalı (%2.7), 2022 yılı için Altınordu (%39.4), Perşembe (%27.3), Ünye (%21.2), Fatsa (%9.1) ve Gülyalı (%3.0) ilçeleri takip etmektedir. 2020-2022 yılları için su ürünleri ihlal sayısı oransal olarak incelendiğinde ise Altınordu (%41.7), Fatsa (%24.0), Perşembe (%17.2), Ünye

(%15.6), ve Gülyalı (%1.6) ilçeleri denetimin tamamını oluşturmaktadır. Kayıtları incelenen yıllara bakıldığında denetim ve ihlal sayılarının Ordu'nun kıyı ilçelerinde fazla olduğu tespit edilmiştir. Denetim ve ihlal sayılarının kıyı şeridi ilçelerinde balıkçılık faaliyetlerinin daha yoğun olmasından dolayı yüksek olduğu düşünülmektedir.

Denetim ve ihlal sayılarının oranları merkez ilçe olan Altınordu ilçesinde diğer ilçelere oranla daha yüksek bulunmuştur. İhlal sayıları incelendiğinde ise son 3 yıllık verilere göre Fatsadaki denetim sayısı Perşembe ve Ünye'den daha fazla olmasına rağmen ihlal oranında Fatsa ilçesi Altınordu ilçesinden sonra en çok ihlal kaydının yapıldığı ilçedir. Ayaz ve Mazlum (2019), 2009-2014 yılları arasında yaptıkları çalışmada, Doğu Karadeniz olarak Giresun, Trabzon, Rize ve Artvin'de su ürünleri ihlallerini incelemişlerdir. Yapılan çalışmada ilçelere göre kesilen cezalara bakıldığında, bu çalışma ile benzer olarak merkez ilçelerin ceza sayıları diğer ilçelere göre yüksek olarak rapor edilmiştir. Oktay (2021), Bolu ilindeki su ürünleri ihlallerini incelediği çalışmasında da merkez ilçede yapılan denetim sayısı %39 ile diğer ilçelere oranla daha yüksek tespit edilmiştir. Balıkçılık faaliyeti gerçekleştirilen illerin nüfus yoğunluğu fazla olan bölgelerinde, az olan bölgelerine kıyasla balıkçılık faaliyetinde fazla olduğu gözlemlenmiştir. İnsan sayısının fazla olduğu bölgelerde ise daha fazla denetim sayısı ve cezai işlem olduğu belirlenmiştir.

Ordu ili için genel olarak denetim alanları incelendiğinde 2020-2022 yılları arasında deniz, içsu, karaya çıkış noktası, balık hali-nakil vasıtası-yol kontrolü, perakende satış yeri, su ürünleri işleme tesisi-soğuk hava deposu, yetiştiricilik tesisi gibi denetim sahalarında denetimler yapılmıştır. 2020-2022 yılları denetim sayıları oransal olarak 2022 (%36), 2020 (%33) ve 2021 (%31) şeklinde hesaplanmıştır. Su ürünleri denetiminde sürdürülebilirlik ve devamlılık açısından denetim sayısı yıllar içerisinde birbirine yakın oranlardadır. Denetim yapılan sahalarla bakıldığında karaya çıkış noktası ve perakende satış yeri 2020 yılı için denetim sayısının %78.3'lük kısmını, 2021 yılı için %73.4 ve 2022 yılı için de %74.7'lik kısmını kapsadığı hesaplanmıştır. Denetim sayılarının bu iki noktada fazla olmasının sebebi olarak bu noktaların denetiminin daha kolay olması ve bu noktalardaki denetimin hedeflenen kontrolün sağlanmasında daha önemli olmasından kaynaklanmaktadır. Oktay (2021)'ın Bolu ilinde yaptığı çalışmada ise perakende satış yerleri denetim sayılarının

az olduğu rapor edilmiştir. Bu durum bize göstermektedir ki; balıkçılığın yapıldığı bölgenin coğrafi yapıya göre denetim yerlerinin tercihi değişebilmektedir. Bu çalışmada yapılan diğer sahalara bakıldığında deniz, yetiştiricilik tesisi, balık hali, içsu ve su ürünleri üretim tesisleri-soğuk hava depoları da önemli denetim alanlarıdır. Bu alanlarda denetim sayılarının diğer alanlara göre daha az olmasının sebebi olarak ulaşımın bazı alanlara zor olması ve/veya kontrol işlemini gerçekleştiren sorumlu mühendis sayısı azlığından olduğu düşünülmektedir.

2020-2022 yılları içerisinde Ordu ilinde yapılan su ürünleri ihlalleri 2020, 2021 ve 2022 yıllarında sırasıyla %44, %39 ve %17'lik oranlarla yıllar içerisinde düşüş göstermektedir. Ordu ilinde yapılan su ürünleri ihlalleri çeşitli başlıklarda kayıt edilmiştir. Bu kayıtlar içerisinde oransal olarak %80'den fazlasını, *“Amatör avcılığa aykırılık”*, *“Yasak yolla elde edilen su ürünlerinin imalatta kullanılması, ihracı, satışı, depolanması”*, *“Ticari amaçlı avcılık faaliyetleri”* ve *“Belirlenen belgeleri buldurmayanlara istenildiği şekilde göstermeyenlere (nakil)”* olarak 4 başlık oluşturmaktadır. Kayıt edilen ihlaller içerisinde birinci sırada 2020 (%43.5), 2021 (%32.4), 2022 (%54.5) yıllarında *“Amatör avcılığa aykırılık”* olarak tespit edilmiştir. Bu durum 5/2 Numaralı Amatör Amaçlı Su Ürünleri Avcılığının Düzenlenmesi Hakkında Tebliğinde belirtilen yasaklara uyulmama oranının yüksek olduğunu göstermektedir. Bu oranın yüksekliğinin balıkçıların çoğunun amatör avcılık adı altında ticari avcılık yapmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Bir diğer önemli başlıklardan olan *“yasak yolla elde edilen su ürünlerinin imalatta kullanılması, ihracı, satışı, depolanması”* ihlali amatör ve ticari avcılarını kapsamaktadır. Yapılan ihlaller incelendiğinde ihlal oranının daha çok amatör avcılığı kapsayan amatör balıkçılardan kaynaklı olduğu görülmektedir. Bu durumun önüne geçilmesi ve ihlal sayılarının azaltılması için amatör balıkçıların bilinçlendirilmesi gerekmektedir. Ticari olarak avcılık faaliyetinde bulunan balıkçılar amatör avcılara göre daha düşük oranda ihlalde bulunsalar da hem amatör hem ticari avcılık faaliyeti gösteren balıkçıların bilgilendirilmesi ve/veya gerekli durumlarda eğitilmesi önem arz etmektedir.

Su ürünlerinde uygulanan idari para cezaları, suçun caydırıcılığı açısından oldukça önemlidir. Ayaz ve Mazlum (2019), 2009-2014 yılları arası yaptıkları çalışmada; Giresun'dan Artvin'e kadar olan illerdeki ceza miktarlarını incelemişlerdir. Günümüze en yakın olan 2014 yılı incelendiğinde ortalama kesilen ceza tutarını

36.842,25 TL, en düşük ceza tutarını 3.913,0 TL (Artvin) ve en yüksek ceza tutarını da 52.597,0 TL (Trabzon) olarak rapor etmişlerdir. Oktay (2021), yaptığı çalışmada 2019 yılında Bolu ili için kesilen ceza miktarını toplam 28.170,0 TL olarak bildirmiştir. Ordu ili için tespit edilen su ürünleri ihlallerine uygulanan idari para cezaları incelendiğinde, 2020 yılında 171.050,0 TL, 2021 yılında 193.088,0 TL, 2022 yılında 83.935,0 TL olup toplamda 448.073,0 TL idari para cezası uygulandığı belirtilmiştir. İhlallerde belirtilen başlıklara göre kesilen cezalar içerisinde ilk üç sırada, “*yasak yolla elde edilen su ürünlerinin imalatta kullanılması, ihracı, satışı, depolanması*”, “*ticari amaçlı avcılık faaliyetleri*” ve “*amatör avcılığa aykırılık*” bulunmaktadır. En yüksek ceza toplamı 2020-2022 yılları için 173.048,0 TL ile “*yasak yolla elde edilen su ürünlerinin imalatta kullanılması, ihracı, satışı, depolanması*” gelmektedir. Yapılan ihlal oranına bakıldığında ise ilk sırayı “*amatör avcılığa aykırılık*” almasına rağmen, idari ceza tutarında üçüncü sırada olmasının sebebi, diğer iki başlık için uygulanan idari para cezalarının miktarlarının yüksek olmasından kaynaklanmaktadır. Kesilen idari para cezaları yıllar içinde “*amatör avcılığa aykırılık*” başlığı haricinde düşüş göstermektedir. Bu durum kesilen cezaların birçok başlık için etkili olduğuna işaret eder. Sadece “*amatör avcılığa aykırılık*” başlığı için uygulanan idari para cezası oranlarında caydırıcılığın düşük olduğu düşünülmektedir. Bu başlıktaki ceza miktarlarının incelenerek revize edilmesi faydalı olacaktır.

Su ürünleri ihlalleri sonucunda idari para cezası dışında uygulanan bir diğer uygulama, su ürünleri av araçlarına el konulmasıdır. Su ürünleri av araçlarına el konulması işlemi için av araçlarının kullandıkları yer, zaman, av aracı yapısının tebliğe uygunluğu, tamamen yasak olan av araçları gibi durumlar gözetilmektedir. Oktay (2021), Bolu ilinde gerçekleştirdiği çalışmasında 2016-2019 yılları arasında 132 adet av aracına (olta takımı, elektroşok cihazı aparatı, bot pompası, yemlik uzatma ağ, misina ağ, şişme bot, bot motoru, kürek ve pompa) el konulduğunu bildirmiştir. Ayaz ve Mazlum (2019), Doğu Karadeniz’de 2009-2014 yılları arasında yaptıkları çalışmada 2013 ve 2014 yılları arasında Artvin’de 16, Rize’de 121, Trabzon’da 163, Giresun’da 48 adet malzemeye el konulduğunu bildirmişlerdir. Mevcut çalışmada 2020, 2021 ve 2022 yılları arasında sırasıyla 203, 101 ve 22 adet olmak üzere toplam 326 adet av aracına (kalkan ağı, pinter, tırvırı, uzatma ağı, trol takımı, paraketa, serpme) el konulduğu tespit edilmiştir. El konulan av araçları içerisinde ilk sırayı

uzatma ağları (uzatma ağı ve kalkan ağı) alırken, ikinci sırada tırıvırı gelmektedir. Diğer el konulan av araçları olan pinter, trol takımı, paraketa ve serpme av araçlarının adetleri oldukça düşüktür. Uzatma ağlarında el konulma sayısının yüksek olmasının sebebi, küçük ölçekli balıkçılıkta en yüksek oranda kullanılan av aracı olması ve tebliğe uygun olmayan yapı değişikliklerinin fazla olması olarak belirlenmiştir. Tırıvırı ise tamamen kullanımı yasak olan bir av aracı olduğundan görüldüğü anda tereddütsüz el konulmaktadır. En yüksek 2020 yılında yakalanan tırıvırı miktarı 114 adet iken, 2022 yılında bu sayı 6'ya kadar gerilemiştir. Bakanlık denetimleri ve kontrollerinin bu düşüşte büyük payı bulunmaktadır.

El konulan canlı olmayan sunürünlerinden insan tüketiminde ve sanayinde kullanılması mümkün ancak muhafaza edilmesi mümkün olmayanlar tüketime uygun olup olmadığı yetkili mercilere tespit ettirilir. Asgari avlanılabilir ağırlıktan ve boy uzunluğundan küçük olan ve av yasağı döneminde anlanmış perakende su ürünlerinin satışı yapılamaz ise el konulan av araçlarından sahipleri belli olan ve mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararı kesinleşinceye kadar bakanlıkça belirlenen alanlarda yedi eminde tutulur. Ayrıca sahibi belli olmayan ve mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararı kesinleşen av araçları, kamu kurum ve kuruluşlarına ve bilimsel kuruluşlar bağışlanabilir.

Bir diğer ihlal sonucu uygulanan cezai işlem türü de avcılık sonucu elde edilen su ürünlerine el konulmasıdır. Oktay (2021), Bolu ilinde yaptığı çalışmada 2016-2019 yılları arasında toplamda 342,75 kg su ürününe (240,25 kg ile en fazla sazan balığı, 250 g ile en az sudak balığı) el konulduğunu bildirmiştir. Ayaz ve Mazlum (2019), Doğu Karadeniz'de 2009-2014 yılları arasında yaptıkları çalışmada toplam Artvin'de 114592 kg, Rize'de 145838 kg, Trabzon'da 413101 kg, Giresun'da 86655 kg su ürününe el konulduğunu bildirmişlerdir. Bu çalışmada 2020, 2021 ve 2022 yılları arasında sırasıyla 2357 kg, 4706 kg ve 1477 kg olmak üzere toplam 8540 kg su ürününe (istavrit, palamut, mezgit, barbunya, hamsi, kalkan, sazan, lüfer) el konulduğu belirlenmiştir. Ordu ilinde 2020-2022 yılları arasında en çok el konulan su ürünleri türleri istavrit, barbunya ve mezgit balıklarıdır. Bu türler için tebliğe belirtilen minimum avlanabilir boy yasağı 13 cm'dir. İstavrite, barbunya ve mezgit balıklarından daha fazla el konulmasının nedeni, istavritin hem uzatma ağı hem de çevirme ağları ile sezonsal olarak fazla tonajda yakalanmasından kaynaklanmaktadır. Mezgitte 2021

ve 2022 yıllarında, barbunyaya ise sadece 2022 yılında hiç el konulmamıştır. Yapılan denetim sayılarının her sene aynı seviyelerde olmasına rağmen yapılan denetimler sonucunda el konulan balık miktarlarında düşüş gerçekleşmiştir.

Kontrol görevlilerince yapılan denetim faaliyetleri ve ikazlar neticesinde ihlallerin her yıl giderek daha düşüş gösterdiği görülmektedir. Su ürünlerinin sürdürülebilirliğinin sağlanabilmesi için getirilen yasal düzenlemelerin uygulanması sırasında çoğu zaman balıkçılar ile denetim görevlileri karşı karşıya gelseler de balıkçılıkla uğraşan kişilerin gerekli eğitim ve bilgilendirme faaliyetleri sonucunda daha az ihlal yaptıkları düşünülmektedir.

6. KAYNAKLAR

- Anonim (1971). Su Ürünleri Kanunu. <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.1380.pdf>, Erişim Tarihi:29.11.2023).
- Anonim (2023b). Ordu İli İşaretli Türkiye Haritası. <https://www.lafsozluk.com/2012/01/ordu-ilinin-turkiye-haritasindaki-yeri.html> - (Erişim Tarihi: 12.12.2023).
- Anonim, (2010). Su Ürünleri Avcılığında Kullanılan Ağların Özellikleri ve Avcılıkta Kullanım Zamanları. https://ordu.tarimorman.gov.tr/Belgeler/Hayvan%20Sa%C4%9Fl%C4%B1%C4%9F%C4%B1/ag_tanimlari.pdf-(Erişim Tarihi: 12.12.2023).
- Anonim (2023a). https://tr.m.wikipedia.org/wiki/Dosya:Ordu_districts.png (Erişim Tarihi:29.11.2023).
- Arslan, G. & Oğuzhan Yıldız, P. (2021). Türkiye Su Ürünleri Sektörüne Genel Bakış. Menba Kastamonu Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi Dergisi, 7(1), 46-57.
- Atalar, A. (2009). Balık Kültürü. <https://www.scribd.com/doc/242983634/Alparslan-Atalar-Bal%C4%B1k-Kulturu-pdf>-(Erişim Tarihi:12.12.2023).
- Atar, HH. (2016). 2023 2071 Vizyonu ile Tarım, İbrahim Ethem Gürsoy, Editör, ToçBir-Sen Yayınları, ss.150-173, 2016
- Ayaz, A. & Mazlum, RE. (2019). Doğu Karadeniz’ de (Giresun-Artvin) 2009-2014 Yılları Arasında Su Ürünleri Avcılık İhlallerinin İncelenmesi. Anadolu Çev. ve Hay. Dergisi, 4(2), 293-301
- Ayaz, A. (2015). Doğu Karadeniz’ de (Giresun-Hopa) 2009-2014 Yılları Arasında Su Ürünleri Avcılık İhlallerinin İncelenmesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Su Ürünleri Anabilim Dalı, Rize.
- Boran, Ş. (2018). Su Ürünleri Sektör Raporu. <https://api.izto.org.tr/storage/SectoralReport/original/JIkVXeaXJhboAPpp.pdf> (Erişim Tarihi:29.11.2023).
- FAO (2018). Dünyada Balıkçılık ve Su Ürünleri Yetiştiriciliğinin Durumu. <http://www.fao.org/3/CA0191TR/ca0191tr.pdf> (Erişim tarihi: 03.06.2023).
- Gümüşay, M. (2007). Karadeniz’de Su Ürünleri Avcılığı Yapan Teknelerin Su Ürünleri Avlama Yasaklarına Yönelik İhlallerinin Yapısal Yönden İncelenmesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Su Ürünleri Avlama Ve İşleme Teknolojisi Anabilim Dalı, Samsun.
- Karabacak, GS. (2019). Türkiye Denizlerinde Trol Ve Gırgır Balıkçılığı İhlallerinin İncelenmesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Su Ürünleri Mühendisliği Anabilim Dalı, Antalya.
- Kaya, A. (2008). Ege Denizinde Av Yapan Balıkçı Teknelerinin Su Ürünleri Mevzuatına İlişkin İhlallerinin Analizi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Su Ürünleri Avlama Ve İşleme Teknolojisi Anabilim Dalı, İzmir.
- KB (2013). T.C. Kalkınma Bakanlığı. 2014-2018 Onuncu Kalkınma Planı. <https://bakkakutuphane.org/upload/dokumandosya/onuncu-kalkinma-plani-2014-2018.pdf> (Erişim Tarihi:28.11.2023).

- KTB (2023). Ordu İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü-Ordu İli Coğrafyası. <https://ordu.ktb.gov.tr/TR106499/cografya.html>(ErişimTarihi:29.11.2023).
- Mol, S. (2008). Balık Yağı Tüketimi ve İnsan Sağlığı Üzerine Etkileri. *Journal of Fisheries Sciences*. 2 (4):601-607.
- Oktay, Ç. (2021). Bolu İlinde 2016-2019 Yılları Arasında Su Ürünleri Denetim ve İhlallerinin İncelenmesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Yaban Hayatı Ekolojisi Ve Yönetimi Anabilim Dalı, Bolu.
- Pauly D. & Zeller D. (2016). Comments on FAOs State of World Fisheries and Aquaculture (SOFIA 2016). *Mar Policy* [Internet]. 01 Mart 2017 [kaynak 12 Aralık 2020]; 77:176–81. Availableat: <http://dx.doi.org/10.1016/j.marpol.2017.01.006>
- Tanış, Y. (2013). Karadeniz’de 2008-2012 Su Ürünleri Avlanma Sezonunda Yapılan İhlallerin İncelenmesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Su Ürünleri Avlama ve İşleme Teknolojisi Anabilim Dalı, Sinop.
- Tezcan, F. (2008). Türkiye Ve Yunanistan’ın Su Ürünleri Mevzuatları ile Sahil Güvenlik Uygulamalarının Karşılaştırmalı İncelenmesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Su Ürünleri Avlama ve İşleme Teknolojisi Anabilim Dalı, İzmir.
- TOB (2020). Tarım ve Orman Bakanlığı, 5/1 Numaralı Ticari Amaçlı Su Ürünleri Avcılığının Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ. <https://www.mevzuat.gov.tr/anasayfa/MevzuatFihristDetayIframe?MevzuatTur=9&MevzuatNo=34823&MevzuatTertip=5> (ErişimTarihi:29.11.2023).
- TOB (2023). Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü, Su Ürünleri İstatistikleri. <https://www.tarimorman.gov.tr/BSGM/Belgeler/Icerikler/Su%20%C3%9Cr%C3%BCnleri%20Veri%20ve%20D%C3%B6k%C3%BCmanlar%C4%B1/Bsgm-istatistik.pdf> (Erişim Tarihi:29.11.2023).
- TOB (2023). Tarım Bilgi Sistemi- Tarım ve Orman Bakanlığı. <https://tbs.tarbil.gov.tr/> (Erişim Tarihi:29.11.2023).
- Varlık, C., Erkan, N., Özden, Ö., Mol, S. ve Baygar, T. (2004). Su Ürünleri İşleme Teknolojisi İstanbul Üniversitesi Yayın No: 4465, İstanbul.
- Yağcılar, İ. (2009). Türkiye’nin Akdeniz Kıyılarında Avcılık Yapan Teknelerin, Su Ürünleri Mevzuatına İlişkin İhlallerinin Analizi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Su Ürünleri Avlama ve İşleme Teknolojisi Anabilim Dalı, İzmir.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler	
Adı Soyadı	Burak HACIİSLAMOĞLU
Doğum Yeri	
Doğum Tarihi	
Uyruğu	☒ T.C. ☐ Diğer:
Telefon	
E-Posta Adresi	
Eğitim Bilgileri	
Lisans	
Üniversite	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Fakülte	Sürmene Deniz Bilimleri Fakültesi
Bölümü	Balıkçılık Teknolojisi Mühendisi
Mezuniyet Yılı	
Yüksek Lisans	
Üniversite	Ordu Üniversitesi
Enstitü Adı	Fen Bilimleri Enstitüsü
Anabilim Dalı	Balıkçılık Teknolojisi Mühendisliği Anabilim Dalı
Mezuniyet Tarihi	